

Meghalni, vagy — lemondani..?

Ötszáz repülőgép bugott és hergett négy napon keresztül éjjel és nappal Páris, Le Bourget, Reims, Mourmelon, Troyes, valamint Chalons sur Marne felett. A „kékek“ repülőflottája „heves légitámadást intézett“ a „vörös“ légiflotta által védett francia főváros ellen és De Goy tábornok, a francia légi haderő parancsnoka, a végén levette veritékes homlokáról a széles lakkellenzővel ellátott, gazdagon aranyozott sapkáját; finom, kissé zólyos batisztzsebkendőjével körülsimította ezüstösen előkelő halántékait és végül is, egy magasrangú törzstiszthez illő komolysággal kimondotta a szentenciát:

— Uraim, a „kékek“ megsemmisítő győzelmet arattak. Páris a Szaina tündéraszónva, ime, romokban hever. A védelem veresége vitathatatlan. És most, ha megengedik, menjünk vacsorázni...

Igen, egyelőre csupán gyakorlatról, mondhatnánk: katonás játékról volt szó. A Notre Dame vízöntő-szörnyeje még sértetlenül vigyorognak lefelé a csonka tornyokról a neóncsövek fényorgiájában villódzó, lühegő városra és az Eiffel-torony legfelső emeletén kissé szórakozottan ugyan, de mindenestre háborítatlanul lesi az időjárás változásait a párizsi meteorológus. „Meanwhile...“ — írta H. G. Wells, esetleges haditudósításában, ha egyáltalán nem undorodna annyira ettől a műfajtól... „Egyelőre...“ Igen, egyelőre csak játék volt, az új játékszereket próbálkozó nagybajszu és bőrruhás pilótárverek kísérlete, hogy hogyan is lehet eljátszogatni a repülő-tankokkal, a szárnyaló bomba-mitraljeerekkel és a titokzatos gyilkológázokat repítő légi-monstrumokkal...?

...De ha komoly lett volna a dolog, akkor ma vérhabos lyukak ásitánának sötéten a feltépett bulvárokon végig és gázfelhők borítanak egyformán a Notre Dame, a Louvre, az Opéra, meg a Montmartre intim kis dancing-jainak romhalmazait. Ha komoly lett volna ez a balsejtelmes játék, akkor most Commandeur De Goy nem a kitünő vacsora után rágna az édes törökkávét mellé felszervizolt üvegtojtos szivarját, hanem egy mogorva revolvercsővel barátkozna, amely a legyőzött légi-hadvezérnek is éppugy kijár, mint „kijárt“ a szárazföldieknek...

És ugyanez volna a helyzet Európa minden metropolisában.

Igen, a helyzet valóban féltreérthető. Se Londonban, se Párisban nem sikerült elhárítani az ellenséges légi-támadások komoly főpróbáját, mint ahogyan nem lehet kétséges, hogy ugyanígy nem lehet elhárítani az égből aláhajított pusztulást Európa többi metropolisai felett sem. Az ember technikai tudása a rombolás szolgálatában meghaladta az ősi védekező-ösztöntől hajtott védelemi berendezéseinek fejlődését. Ugyanúgy állunk egymással szemben a földön, mint abban a történelemelőtti időben, amidőn még nem fedezte fel a kőbaltát a világ legelső fegyverkezési szakértője. Ugy rémlik, mintha a fogainkkal és a körmeinkkel jobban elintézhettünk újra az elmérgesedett diplomáciai ostobaságainkat, mint a legagyafurtabb technikai felszereléseinkkel a víz alatt, a víz felett, a földön, vagy éppen a levegőben. Mert mit ér az olyan harc, ahol nincs győztes és nem lehet legyőzött? milyen „értéke van“ egy elpusztított ellenséges városnak, amidőn ugyanakkor a győzelmes légisereg fővárosát is ugyanez a kivédhetetlen és elháríthatatlan sors éri...? A

jövő háborújának egyedüli győztese csak az a bizonyos harmadik, a halál lehet, aki az aranyjanoi fülemüle-per tragikusan tréfás bírájaként:

„Jobbfelől üt: nekem füttyül...
balfelől üt: nekem füttyül...
Elmehetnek...!

És elmehetünk, ha akarunk, ha nem, E ki-tünően felszerelt földi létből, örökre.

A filozófia egy bizonyos szenttelen magaslátáról nézve a helyzetet, lehet, hogy a jövő kilátásai egyben magukban rejtik a probléma megoldását is. Ha nem éppen kimondottan a bőrünkről volna szó, egy-kettőre elintézhetnénk az ügyet egy elvi állásponttal, hogy néha a halálnak ilyen tömeges, mindárdos lélekszámokra rugó „alkalmazása“ is ieremthet megoldást különböző gazdasági, szociális, sőt még a politikai problémák között is. Bizonyos, hogy Japán se gondolja éppen háborúra, ha milliós emberfölségeit nem kellene elhelyeznie már sürgősen a túlszáított szigetekről. És néha a tömeghalál megicelő megoldás az olyan sztrájk-monstrumokra is, mint aminők egyike szombat-éjféli óta fenyegeti az amerikai nagyipart.

De hát éppen a bőrünkről van szó egész Európában. Valamennyiünk bőréről, mert hi-

szén a légi-bomba, a mérges gáz, a bacillus-gránát nem disztigvál. Az ostoba bacillus éppugy belemászik a miniszter testébe, mint a kubikoséba és a vak légi-bomba se nagyon nézi, kinek-minek esik a fejére. Talán ezért nem is véletlen, hogy éppen egy bukott légi-ügyi miniszternek jutott eszébe az a furcsa ötlet, hogy ha így van a dolog, nos, hogy is mondja csak: hát talán abba is lehetne hagyni az egészet...?! Muszáj utóvégre is háboruszkodni, ha ebbe a játékba belepusztul a vesztes is, a győztes is, a hadvezér és a közkatona egyaránt? Hát elképzelhetetlen-e, hogy a gázmentes betonpincék korának városaiiban és a betonpincementes falucskák bogárhátú házacskáiban egyformán láng gyuljék az agyakban a háboru hiábavalóságáról és értelmetlenségéről...? Avagy ott tartanánk már, amikor jobb meghalni, mint lemondani...?

Csunya öngyilkossága lenne a mai civilizációnak és kulturának ott pusztulni a betonpincék barlangjaiban. Oda térni, oda zuhanni vissza, ahonnan a kőbaltás homo sapiens elindult. Azóta — állítólag — fejlődött az agyállományunk és differenciáltabbá lett erkölcsi világszemléletünk. Nos, rövidesen kiderül: mi a tényleges helyzet. Az a világ azonban, amely előre láthatja jövőjét és még sem tér észre, megérdemli pusztulását. Csak pusztuljon, hogy mielőbb egy jobbnak átadhassa helyét. Annak, amely, ha a barlangokban is kénytelen újrakezdeni életét: de utja mégis, egyszer csak eléri a csillagokat. (J.)

Titulescu párisi utja a szovjetnek a Népszövetségbe való felvételével van kapcsolatban

— A nélkülözhetetlen erdélyi köztisztviselők helyükön maradnak —
A kormány életbelépteti a kiviteli jutalmakat — Petroleumforrások
után kutatnak Erdélyben

Maniu szeretne kibékülni Vaidával, Vaida békülni
akar Maniuval és mégis...

Bucurestiből jelentik: Tatarescu kormányelnök Sibiceanu kabinetirodái főnök kíséretében holnap Belgrádba utazik. Kormányelnökünk udvariassági látogatást tesz a jugoszláv udvarnál. A látogatás két napot vesz igénybe.

A kormány egyébként a miniszterelnök elnöklété alatt minisztertanácsra került össze. A minisztertanács a közszolgálatok átszervezésével kapcsolatos határozati javaslatokkal foglalkozott, különös tekintettel az álláshalmozó és a megfelelő képesítéssel nem rendelkező tisztviselőkre. Azonkívül a közszolgálatok és az iskolaügyek rendezésével összefüggő határozatokat is letárgyalták.

Minden egyes miniszter a maga tárcájának helyzetét adta elő. A jelentések alapján kiderült, hogy a külügyi, közoktatásügyi, igazságügyi, nemzetvédelmi tárcák tisztviselői karában, amely tárcák tisztviselőit különleges képzettség alapján nevezik ki,

nem lehet semmiféle személyi változtatást eszközölni

Nagyarányu leépítést készítenek elő a belügyi, munkaügyi, pénzügyi, kereskedelem és iparügyi tárcáknál, kisebb mérvű leépítést pedig a közlekedésügyi tárcá tisztviselői karánál. A legsúlyosabban a belügyi tisztvi-

selőket érinti a leépítés, mivel azoknak negyven százaléka a dekrétum rendelkezései alá esik. A minisztertanács megvitatta a csatolt területek tisztviselőinek ügyét és elhatározta, hogy

a nélkülözhetetlenül szükséges tisztviselőket a prefektusok és polgármesterek előzetes jelentésének meghallgatása után, meg hagyják állásukban.

A minisztertanács Iorga tanár vaicniide muntei szabadegyetemének huszonötödik évfordulójával foglalkozva, megbizta Anghelescu dr. kultuszminisztert, hogy a kormány elismerését fejezze ki Iorga professzor előtt. Inculet belügyminiszter az egyetemi végzettséggel bírók számára rendezett jegyzőtanfolyam eredményeit ismertette.

A minisztertanács után a kormány gazdasági bizottsága ült össze. A tanácskozáson Slavescu, Teodorescu, Inculet, Constantinescu, Nistor és Mitica Constantinescu miniszterek vettek részt.

Teodorescu előterjesztést tett a kereskedelmi mérleg egyensúlybáhozatalát illetőleg. Az iparügyi miniszter a kivitel fokozásában látja a kereskedelmi mérleg feljavításának

egyetlen lehetőségét. A bizottság elfogadta Teodorescu érveléseit és elhatározta, hogy életbe lépteti a kiveteli jutalmakat.

A bizottság leszögezte, hogy az 1934. december 31-ig kompenzációmentesen kiszállított tengeri és rozs után tíz százalékot térít meg. Az erdélyi földgázterületekre vonatkozólag szakértői jelentések úgy tudják, hogy

ott nagyobb mennyiségű petróleumforrások rejtőznek.

A gazdasági bizottság harminc millió lejt szavazott a gazdasági munkálatok keresztülvitelére.

Az egészségügyi minisztérium összes adósságainak likvidálása kezdetét vette. Mindazok, akiknek követelése még március harmadikától származik, részben adóbonokat, részben pedig kompenzációs utalványokat kaphat. Akik maguk is tartoznak az államnak, ilyen kompenzációs bonokat vesznek majd kézhez, amelyeknek alapján leírják tartozásukból a követelésüknek megfelelő összeget.

A Vesteá minden ellenkező híreszteléssel szemben azt írja, hogy a kormány tökéletesen ura a helyzetnek és az ősszel megjelenik a parlament előtt. Ugyancsak a Vesteá, Titulescu párisi utjával foglalkozva, megállapítja, hogy

a külügyminiszter párisi utazása a Szovjetszövetségnek a Népszövetségbe való belépésének ügyével van kapcsolatban.

Vaida barátai egyébként tegnap Glódeinban értekezletet tartottak, amelyen a sovatai határozatokkal és néhány más sürgős természetű problémával foglalkoztak.

Kapcsolatban a Maniu-Vaida-üggyel, az Adeverul azt írja, hogy Pop Ghita sovatai utja előtt megbeszélést folytatott Mihala-

cheval. A pártelnök — ezek szerint — a volt kisebbségi államtitkár tudomására hozta, hogy a pártnak elsősorban az állam nagy, egyetemes problémáival kell foglalkoznia és

csak azután kerülhet sor személyi kérdések rendezésére.

Általában az a vélemény, — írja a lap, — hogy a sovatai határozatokat nagy mértékben befolyásolta a pártelnök ezirányú állásfoglalása.

A fővárosi lapok jelentése szerint egyébként Mihalache tegnap délután telefonon beszélgetést folytatott Maniu Gyulával, aki érdeklődött a párt szervező és programkészítő munkájáról. Mihalache és Maniu megállapodtak, hogy a végrehajtóbizottság ülése előtt találkoznak Bucurestiben.

Ami Maniu és Vaida kibékülését illeti, az Adeverul munkatársa megkérdezte Popovicit, mi a véleménye a helyzetről. Popovicit általában túlzottan optimistának tartják és erre a

LEÁNYÁNAK GYAKORLATI NEVELÉSÉT

a Bulyovszky-uccai leánynevelő intézet biztosítja. (Bontlakók, bejárók.) Titkárnőképítés. (egyéves, nyílv. jogu.) Ruba és modelltervezés. Ruhavarrás, szabás. Idegen nyelvek. Tökéletes továbbképzés. Zene. Sportok. Prospektus. Budapest, VI., Bulyovszky-u. 10. Tel: 156-93.

közfelfogásra reflektált a volt miniszter, amikor a következőket mondotta a hírlapíró előtt: — Maniu magához kéretett és kijelentette, hogy szeretne kibékülni Vaidával. Vaida magához kéretett és kijelentette, hogy szeretne kibékülni Maniival. Azt hiszik, hogy ez a tény nem elegendő arra, hogy optimista legyenek?

Párisból jelentik: A Paris Soir jelentése szerint, Titulescu külügyminiszter szeptember 4-5-ig Párisban marad és azután megy Genébe. A külügyminiszter ma Barthou vendége volt.

London és Páris után Tokió is elpusztult — elméletben

— Megbukott a japán főváros légi védelme is —

Tokióból jelentik: London és Páris után ezuttal Japán fővárosa rendezte meg nagyszabású légi hadgyakorlatait. Tokió és Jokohama között mozgósították úgy a légi flottát, mint 300 ezer főnyi katonaságot, elhárító ütegekkel, fényszórókkal, rádiókkal és hangfelfogó készülékekkel. A hadgyakorlatok

eredményeként itt is a támadó repülőgépek sikere nyert beigazolást, azaz légi háboru esetén kiderült, hogy Tokió éppen úgy romokba heverne, mint megállapítást nyert Párisnál és Londonnál. A három nagyhatalom légi hadgyakorlati tehát beigazolták, hogy legjobb — nem háboruzni.

Vásároljon

„MENTŐ” SORSJEGYET!
Mindentrafikban kapható!

Főnyeremények:

Lei 250.000.— Lei 100.000.— Lei 50.000.—

1 sorsjegy 50.— Lei.

Huzás: Szeptember 9-én.

Előbb öngyilkosnak kell lenni!

Írta: PASZTOR ARPAD.

Csengetnek az előszobáimban. Ki lehet az? Bejön a szobalány.

— Egy ur van odakinn, azt mondja, hogy a nagyságos ur iskolatársa.

— Hogy hívják?

A szobalány ismerős nevet mond. Csakugyan együtt jártunk gimnáziumba, egyike volt a legjobb tanulóknak, később gyárigazgató lett, évek óta semmit sem hallottam róla. Mit akarhat most tőlem? Félek a „volt iskolatársak”-tól, akik hirtelen, váratlan egyszerre felbukkannak a multból. Kezdi gyermekkorunknál: „emlékszel, kérlek” és amikor már puhára pácolódtunk az emlékek levében, egyszerre szemben áll a kedves, boldog, érzékeny gyermeki multtal a sivár, szomorú, derese-dőhajú (ha nem kopasz) jelen, pillanatok alatt évszázadokat zuhanunk gyermekkorunktól a maig, nem beszélünk róla, de hallgatagon, magától értetődően átéljük a háború és az utána következő évek borzalmaikat és?

De ez az iskolatárs, akinek a nevét most hallom, más fajsúlyú, az életben jelentős pozíciót töltött be, elismert tehetség. Ez nem válik iskolatársból, a mult szépségeiből a ma kéregetőjévé? Kíváncsi vagyok, hogy minek köszönhetem...

— Kérem, jöjjön be.

Nyílik az ajtó, előttem áll a régi iskolatárs. A hangja fáradt, szürke, mint a haja. Kopottan, majdnem fásultan kong, amint felém nyújtott kézzel mondja:

— Szervusz!

— Szervusz! — mondom én is és ez az egy-szavas két-pillér már összeköti a multat a jelenel. Esztendőket, küzdelmeket, vállalkozásokat, amelyeket egymástól függetlenül éltünk át, de amelyeket mégis közössé tett a gimnázium levegője, ahonnan kiindultunk, a láthatatlan (és ostoba) verseny, amelyet volt iskolatársak a sűrű folytatnak egymással.

— Foglalj helyet, — udvariaskodom és cigarettával kínálom meg.

— Köszönöm, nem cigarettázom. Hiszen emlékszel, én nem cigarettáztam.

(Ahá, már kezdődik! A mult, a boldog, elszá-
lott mult!)

Egy pillanatig gondolkozik, lehajítja, felemelt fejét, tűnődve ráncz és úgy folytatja:

— Ne haragudj, de egy témát hoztam neked.

— Témát? Köszönöm, erre mindig szükségem van.

— Olvasom az írásaidat és látom, hogy mindenben az életet keresed. Ezért jöttem hozzád.

— Kíváncsi vagyok.

— Természetesen én magam vagyok a téma hőse, de ilyen hős most százával szaladgál világszerte és kapkod fűhöz-fához. Minek beszéljek, ma gyarazzak sokat, tökéletesen és teljesen tönkrementem.

(Hát mégis!)

Kitalálhatta gondolatomat, mert élénk tiltakozással mondta:

— Nem! ... Ne hidd, hogy egypár pengőért jöttem, hogy a multtal azért hozakodom elő. Sokkal nagyobb, nehezebb célt tűztem ki magam elé. És ez a téma, ami idehozott. Dolgozni akarok. És nem lehet, barátom, nem lehet!

Szomorú mosollyal feleltem:

— Ez a téma nem téma, ezt meséli, írja, éli a világ sok, sokmillió munkanélkülije.

— Nem is az a témám, hogy nem kapok állást, foglalkozást, hanem a hipokrizis, amely minden kísérletemet, fáradozásomat, megalázkodásomat kíséri. A felzúgó sajnálkozás és semmit sem tevő gondoskodás üres és a humanizmus látszatával teli meddősege. Amely feljajdul az intellektuális nyomor láttára és az „én küzdelmemet” a régi viccel zárják le: „Dobjátok ki, mert megszakad a szivem!”

— Mit értesz mitsem tevő gondoskodás alatt?

— Egy egészen törvényszerűen megismétlődő jelenséget. Azt tudod, hogy mérnök vagyok, hogy sok éven át külföldön és idehaza vezető helyet töltöttem be.

— Éppen azért nem értem ...

— Ez az a törvényszerűség, amelyről beszélni akarok. ... Ahol megjelenek vagy ahol valaki fel szólal az érdekemben, általános lelkesedés és tisz-

telet fogad engem vagy a nevemet, a vállalatok tulajdonosai, a híres elnökök és vezérigazgatók egymásnak ajánlanak, mindegyik a másiknál akar gondoskodni rólam, egyik sem érti, hogy az én tudásommal, tapasztalatommal már három és fél éve futkosok állás után — ez lehetetlen, mondják, hogy maga ne találjon munkát! — aztán telohad ez a mitsem tevő gondoskodás is, az előjegyzés előjegyzés marad, az ajánlás és jóakarát megkövesedik és én újra kezdek a kálváriajárást, amely minden alkalommal ugyanígy kezdődik és végződik. A koldusnak adnak, adnának néhány pengő alamizsnát, de a becsületes, tisztességes munka előtt bezárják a hivatalok, a műhelyek ajtaját. Munkát, munkát, munkát keresek évek óta, egy párszáz pengős megélhetést, mindenütt elismerik erre való rátermettségemet, de nincs egy kar, amely kinyúlna felém, nincs egy ígéret, amely csak megpróbálkoznék is, hogy kilépjen ígéret jellegéből. Miniszterek, képviselők, főrendek, közgazdasági vezetők folyton munkáról beszélnek, hogy dolgozni kell erőkön végső megfeszítéséig. Dolgozni akarok, felhasználni nyelvismeretemet, technikai készségemet, de hiába, minden törekvésem megtörik a reménytelen gondoskodáson! Akarod, hogy kibővitsem a témát?

— Érdekel.

— Megértheted, hogy a rettenetes küzdelmek során felmerül bennem a kérdés, hogy érdemes-e ennyit küzdeni, megalázkodni, álmatlan éjszakákat keresztülvergődni? Nem volna-e okosabb radikálisan véget vetni az álláskeresésnek egy örökös, jól kiérdemelt fekvéssel...

— Ostoba beszéd! — szalad ki a számon.

Iskolatársam keserűn felnevet.

— Ezt mondja mindenki, ha véletlenül kiszalad a számon a szó, hogy „öngyilkosság”. Ugyan! ... Micsoda ostobaság! — fölényeskedik. Meg vagyok róla győződve, hogyha bejelenteném, hogy öt perc múlva öngyilkos leszek, mint zsarolót kidobnának. Előbb öngyilkosnak kell lenni, hogy elhiggyék valakinek, hogy öngyilkos akar lenni.

— Remélem, lesz annyi eszed... — kezdem el, de nem fejeztem be meggyőződés nélkül való mondatomat.

Amerika válságos napjai...

Sztrájkba lépett másfélmillió amerikai munkás

Katonai csapatok a gyárak körül -- Kommunista agitátorok izgatják a munkásokat -- Az első összeütközés

Washingtonból jelentik: Amerika gazdasági történetének legválságosabb napja elérkezett.

szombaton éjszaka fél 12 órakor kitört a nagy aggodalommal várt, hatalmas textil-sztrájk.

A textilgyárak félmillió munkása ma éjszaktól kezdve beszüntette a munkát, sőt **további háromszázezer munkás csatlakozása bizonyosra vehető.** A mai éjszaka folyamán ugyanis tanácskozási ültek össze a selyem és műselyemszövők szakszervezetének vezetői, hogy magatartásuk felett döntsének. Biztos, hogy kimondják a sztrájkhoz való csatlakozást. A selyem- és műselyemszövők szakszervezetének több mint százezer tagja van. A gyapjúfeldolgozó munkások már hivatalosan is bejelentették csatlakozásukat 200.000 taggal s így

vasárnap reggeltől az Egyesült-Államok területén már nyolcszázezer ember sztrájkol.

A nagyarányú mozgalom a munkásokra nézve válságos időben kezdődött meg, amennyiben mindössze egy millió dolláros sztrájkalappal rendelkeznek az érdekelt szakszervezetek, ami egy hétre sem elegendő. De reménykednek abban, hogy a többi szakszervezet anyagilag támogatni fogja őket, azonkívül, hogy a hatóságok nem gördítenek akadályokat annak útjába, hogy a sztrájkolók megkapják a munkanélküli segélyt. Ezirányban Hopkins, a munkanélküli segély-hivatal vezetője nyilatkozott és kijelentette, hogy hivatala csak abban az esetben folyósíthatja a segélyt, ha az állami békéltetőhivatal, valamint a munkaügyi miniszterium hozzájárultak a sztrájkhoz és azt törvényesnek deklarálták.

A késő esti new-yorki jelentések szerint, **vasárnap reggel összesen másfél millió amerikai munkás áll sztrájkban.**

A kormány nagyarányú előkészületeket tett, a gyárépületeket katonai csapatok vették körül, ágyúkkal, gépfegyverekkel és könnygáz-kasztó készülékekkel felszerelve. A gyárak maguk is külön védőcsapatokat szerződtek. Az amerikai lapok jelentései szerint, a kommunista agitátorok erősen dolgoznak a munkásság körében.

A minneapolis-i nagy textilgyár igazgatósága már tegnap lépéseket tett a sztrájkmozgalom meghusítására. Sztrájköröket vonultatott fel és azokat a gyár munkatermeiben helyezte el. A munkások és sztrájkörök között

a munkatermekben verekedés kezdődött,

Feljelentettek egy előkelő budapesti ügyvédet,

aki több mint egy millió pengőt sikkasztott el

Budapestről jelentik: Nagy botrány foglalkoztatja az előkelő társasági köröket. Szilvinyi Ferenc tábornagy 70 éves özvegye bűnvádi feljelentést tett dr. Moor Artur előkelő budapesti ügyvéd, Karafiath volt miniszter társa ellen hűtlen kezelést, sikkasztás, csalás és okirathamisítás címén. A feljelentés-szerint az előkelő uriaszony 104 ezer pengő vagyonát rábizta az ügyvédre, aki a magyarul rem tudó klienssel teljhatalmat adó meghatalmazást íratott alá. A pénzzel elszámolni többszöri felszólítás dacára sem volt hajlandó, még akkor sem, amikor az özvegy és leánya, gróf Bolza Frigyesné súlyos anyagi körülmény közé jutottak. Az ügyvéd ellen a mai napon újabb feljelentések érkeztek, az egyik 800 ezer pengő vagyon elkezelésével vádolva. A feljelentők között helyet foglal gróf Karatsonyi Jenő özvegye is. A rendőrség az ügyben megkezdte a kihallgatásokat és Budapest előkelő társadalmára feszült érdeklődéssel várja a fejleményeket.

amelynek állítólag egy munkás és egy sztrájkörö áldozatul is esett. A szebesültek száma igen nagy.

A munkásoknak többórás küzdelem után sikerült kiverni a gyárépületből a sztrájköröket és most valószínűnek tartják, hogy a sztrájk tartama alatt a munkások nem is hagyják el a mineapolisi gyár telepét. A gyárigazgatóság a sztrájkörök számára nagymennyiségű élelmiszert halmozott fel és

most ezt az élelmiszert a sztrájkolók fogják felhasználni arra, hogy kiéheztesültek megakadályozzák.

A rendőrség a sztrájkörök és munkások közötti küzdelemben nem avatkozhatott bele, mert a munkások bekapcsolták azokat az elektromos védőeszközöket, amelyek egyébként a gyártelep éjjeli védelmét szolgálják.

Az amerikai nagy textil-sztrájk a legizgatottabb hangulatban kezdődik meg és annak teljes kifejlése elé a polgári elemek és a hatóságok a legnagyobb aggodalommal tekintenek.

Washingtonból jelentik: A textilgyárak nagy propagandát fejtenek ki sztrájkörök szerződtesére és egész sereg magán-

Fodorné és Weinfeldné **Összes szépséghibák szakszerű kikezelése** 3611
speciális kozmetika. Strada Alexandri No. 3. Tanítványok kiképzése.
bent az udvarban.

Diplomáciai bonyodalom

Amerika és Japán között a karbini expressz kifosztása miatt

Huszonegy halottja van a merénylőnek — Tuszként hurcolták el a banditák egy amerikai filmrendezőt

Karbinból jelentik: A tegnapi rablóátadás ügyében, amely még Mandzsuriában is szokatlan körülmények között folyt le, szigorú vizsgálat indult. Japán katonai bizottságot küldött ki a nyomozás levezetésére. Japán és mandzsu rendőrök közösen dolgoznak a merénylő banda elfogatása érdekében.

Azt hiszik ugyanis, hogy a merénylő tisztázásának fontos politikai következményei lesznek.

Illetékes japán körökben kijelentették, hogy a mandzsuri banditák kiirtására minden intézkedést megtesznek és Mandzsuriát a legrovidebb időn belül a legerélyesebb eszközökkel megszüntítik a banditáktól.

A karbini expressz kifosztása egyébként érdekes diplomáciai bonyodalmat idézett elő. Legújabb jelentések szerint

a kisiklatott vonat 21 utasa halt meg, százan pedig megsebesültek.

A banditák Yurmin amerikai filmrendezőt és még kilenc utast magukkal hurcoltak a hegyekbe. A filmrendező elhurocolása miatt az amerikai kormány ma éleshangu jegyzéket intézett Japánhoz és tiltakozott az amerikai állampolgárok szabadságának megsértése ellen. Amerika nem ismerte el Mandzsuria önállóságát és az ország urának Japánt tekinti, ezért intézte jegyzékét a japán kormányhoz. Japán a felelősséget azzal hárítja el magáról, hogy **a kínai banditák a szovjet megbízásából jártak el,**

kérdéses azonban, hogy ezzel a magyarázattal

Megnyilt

Königstorfer

főtéri

cukrászdája!

2601

detektivet szerződtek ezeknek védelmére. A gyárosok körében attól tartanak, hogy a kormány segíteni fogja a sztrájkolókat. A rendőrség megkezdte a munkásság körében a kommunista agitátorok összefogdosását. A sztrájkolók gyermekhadsereget szerveztek, saját gyermekeikből. Ennek a hadseregnek az lesz a feladata, hogy a sztrájköröket rothadt paradicsommal és záptojásokkal dobálják.

Angliában is monsire-sztrájk készül

Londonból jelentik: Nagy aggodalommal várják a bányatulajdonosok körében a szeptember végére várható walesi bányász-sztrájkot. Mint ismeretes, a munkások szeptember 30-ra felmondták a jelenlegi szerződésüket és közölték, hogy nem hajlandók a jelenlegi feltételek mellett tovább dolgozni. A bányatulajdonosokkal olyanértelmi megállapodás jött létre, hogy két hét múlva megkezdődnek a tárgyalások. Ha ezek nem vezetnének sikerre, úgy szeptember 30-ikán 140 ezer bányász lép sztrájkba.

beírja az Amerikai Egyesült-Államok kormánya.

Itt említjük meg, hogy Mandzsuriában és Oroszországban nagyszabású hadikészülődések folynak úgy orosz, mint japán részről. Vladivosztook alatt

az oroszok valóságos földalatti várat építettek,

amelynek betonfedezékét sem tűz, sem repülőgépek bombái nem tudják keresztülégni.

Az oroszok nemcsak a védelemre, hanem a támadásra is gondoltak a nagyszabású erőd megépítésénél. A vladivosztooki várban rengeteg repülőgépet helyeztek el földalatti hangároknak, úgy hogy onnan indulhatnak támadásra a közeledő japán hajóraj ellen. A hadikészülődésben Japán sem marad el Oroszország mögött és Mandzsuriának nagy területeit máris kiépítették hadszíntérnek és hadtápvonalnak.

A japán csapatokhoz nagyszámu orosz emigráns csatlakozott.

CORSO-mozgó mai műsora!

3, 5, 7^{1/2}, 9^{1/2} órakor!

BUCK JONES sláger cowboy-filmje:

A puszták ura!

Ma d. e. 11^{1/2} órakor! M A T I N É!

A puszták ura!

BUCK JONES.

Lei 6, 8, 12.

VAJDA BÉLA ARAD, Str. Alexandri No. 1.

Bejárat: Bulevardul Regina Maria.

A segesvári szövetség vezérképviselője.
Szövet- és béléssárak nagy raktára.

Női- és férfi felöltő- és télikabát újdonságok
En-gros.

Részletosztály: Str. Eminescu No. 15.

Nézze meg raktárainkat és kirakatainkat.

488

Küzdelem egy többmillió aradi vagyonért

Ujabb harc indult meg egy aradi esperes gondnokság alá helyezése körül

A Lucuta-család ismét kérte az esperes gondnokság alá helyezését — Két aradi orvos borkereskedőként ismerkedett meg egy vendéglőben Lucuta Mihály esperessel és így vizsgálták meg — A család tagjai szerint másfél milliót költött el az esperes

Párhetes szünet után teljes erővel fellépett a harc, amely Lucuta Mihály aradi esperes gondnokság alá helyezése körül keletkezett. Négy év óta sokat szerepelt a nyilvánosság előtt az esperes ügye és a harc különböző fázisai az egyes bírói fórumok előtt folytak le. Lucuta Mihály esperes győztesen került ki az első esztendőből, ügyvédje, dr. Lepa Valér utján sikerült meggyőznie a bíróságot arról, hogy egyáltalában nem szükséges gondnokság alá helyezése és a timisoarai tábla jogerősen elutasította a család erre vonatkozó kérvényét. Ezzel azonban korántsem ért véget a harc, amely a körülbelül három és fél millió lejes vagyon kezelése körül folyik.

Nemrégiben a család tagjai dr. Perényi Emil aradi ügyvéd utján újabb kérvényt nyújtottak be az aradi ügyészséghez, amelytől ismét kérték a gondnokság alá helyezést, azzal az indoklással, hogy az esperes jelenleg n. e. lankoláiba esett, naplozzat szobájában bezárkózva ül és így semmiképpen sem alkalmas a vagyona kezelésére. Amely egyébként is évek óta felesége kezében van. A kérvényhez két orvosi bizonyítványt csatoltak: az egyiket dr. Plesa János helyettes városi főorvos, a másikat Szellák Ödön dr. aradi ideg orvos állította ki. A bizonyítvány megállapítja, hogy az esperes melankóliában szenved és ez a betegség indokoltá teszi a gondnokság alá helyezését. Az orvosi vizsgálat egyébként kalandos körülmények közepette folyt le. Lucuta Mihály nem engedte megvizsgáltatni magát, mire

a két orvos egy aradi vendéglőben kereste fel, ahova időnkint járni szokott. Leültek az esperes asztalához és borkereskedőként mutatkoztak be, majd beszélgetni kezdtek vele. Ily módon folyt le az orvosi vizsgálat.

A hosszabb beszélgetésből születtek meg a bizonyítványok konklúziói. Az aradi ügyészség átküldötte a kérvényt Ionescu Sándor dr. törvényszéki orvoshoz, aki a maga részéről nem véleményezte a gondnokság alá helyezést, amelyet illy módon elutasítottak. Perényi dr. most újból a timisoarai táblához fordul az ügyben, úgy hogy a harc végső fázisai Timisoarán folynak le.

Ez a küzdelem négy esztendő óta tart és a hatalmas aktacsomóból megállapítható, hogy a család érdekes vádakát emel Lucuta Mihály esperes ellen. Így többek között azt, hogy időnkint pazarló életet folytat. Egy esetben — mondják — 300 ezer lej készpénzt vett magához, amellyel Bucurestibe utazott. Egy lét mulva egyetlen lej nélkül tért vissza s nem

tudta megmondani, mi történt a tekintélyes összeggel. A család szerint az esperes rövid idő alatt a 300 ezer lejen kívül több mint egy millió lejt költött el és végül az adósságokat a családnak kellett megfizetni. A vádak között szerepel az is, hogy az esperes milliók birtokait akart vásárolni, majd Sovatan villavásárlásról tárgyalt — pénz nélkül — egy ízben pedig autót vásárolt, azt bebiztosította és rá akarta bérni soffiőrjét, hogy jutalom ellenében gyujtsa fel a kocsi. Ezenfelül számos adatot sorolnak fel a beadványok arranzve, hogy Lucuta Mihály erkölcsstelen életet élt és sokszor veszélyeztette a családtagok testi egészségét.

Valóságos regény bontakozik ki azokból az aktákból, amelyekkel a család kérését alátámasztja és amelyekkel azt igyekszik bizonyítani, hogy feltétlenül indokolt a gondnokság alá helyezés.

— Nem akarjuk megfosztani az anyagiaktól — jelentik ki — miután havi hétezer lej nyugdíjat kap, amelyet szabadon elkölthet. Ezenkívül házukban külön lakása van és semmiben hiányt nem szenved. Csupán azt akarjuk megakadályozni, hogy a harmincöt esztendői házaselet alatt küzdelmekkel és munkával szerzett vagyont egy ideg beteg ember széjjel szórja...

A harc a három és félmillió lejes vagyon körül tehát újból megindult és a bírói fórumok hivatása lesz kibogozni az aktarengetégből az igazságot, amelyet egyformán magának vall a két küzdő fél: a feleség, aki három évtizeden át munkálkodott fáradhatatlanul és kitartott jóban-rosszban férje mellett — és a férj, aki azt állítja, hogy igazságtalan hájsza folyik ellene — a vagyonért...

Marosi Rudolf.

Egészséges, bő gabonatermés

ARZOPOL

száraz-pácoló szer
használatát nélkül elképzelhetetlen.

Többlettormés!

Egészséges magvak! Mérsékelt ár!

Gyártja: Moskovits Ipartelepek r.-t. Oradea.

Kapható:

„Mezőgazdák” Kereskedelmi r.-t. Arad,
„Promontorul” Arad, Str. Alexandri 1.,
Mauthner Ödön r.-t., Arad. 410

Üdülésre küld

az aradi Munkakamara tíz inasiskolai tanulót

December 20-án lesznek a munkakamarai választások — Vulpe József elnök nyilatkozata

Vasárnap reggel 7 óra 50 perckor tíz dolgozó, munkás gyermek indul utnak az aradi állomásra, hogy két boldog hetet töltsön el a baznai gyermekotthonban és megerősödvé, új kedvvel lásson tizennégy nap eltelté után a munkához. A tíz inasiskolai tanuló elutazása alkalmával ott lesz az állomáson természetesen a tanoncotthon igazgatója, valamint Vulpe József munkakamarai elnökkel az élen az aradi munkakamara interimár bizottsága, hogy bucsút vegyen az inasoktól, akik a munkakamara költségén utaznak erre a két heti nyaralásra.

A gyermekek nyaraltatásáról, valamint a munkakamara egyéb akcióiról és a legutóbbi hónapok tevékenységéről egyébként Vulpe József, a kamara interimár bizottságának elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— Az új költségvetés megszavazás után, hozzáltunk programunk keresztülviteléhez. Így mindenekelőtt megkezdődött a kamara választói névjegyzékének összeállítását és lebonyolítottuk különböző segélyező akcióinkat. Az I. számú tanoncotthon 10 növendékét és a II. számú tanoncotthon 5 növendékét felruháztuk. A tanonciskola részére az aradi fa- és fémipar iskolától 7500 lejért egy gőzgép modellt vettünk, amelyen az inasok öt különböző gőzgép kezelését tanulhatják meg. A Gyermekbarátok Egyesülete által fenntartott Marosparti nyaraló telep részére egyelőre kétezer lej szavaztunk meg. Vasárnap délben egyébként a kamara interimár bizottságának tagjai megtekintik a telepet. Az iskola év végeztével 4500 lej osztottunk ki különböző iskolák jó tanulóit között. Igy 1000 lej kapott a fa- és fémipariskola, 1500 lej a tanonciskola, 1000 lej a beiusi tanonciskola, 1000 lej pedig az aradi felsőkereskedelmi iskola. 1500 lejes támogatásban részesítettük a grafikai munkásokat. Ez a segély grafikai szaktanfolyam felállítását szolgálja. Két tanulónak pedig havi ezer lejes ösztöndíjat adunk azzal a céllal, hogy a bucaresti-i grafikai felsőiskolát látogassák. Ezer lej segélyt adtunk egy szabászati tanfolyam felállításának céljaira, 12 ezer lej segélyt pedig elaggott és munkaképtelen munkások között osztottunk szét. Felruháztunk ezenkívül egy elhagyott tanoncot is.

— Mint már említettem, az új kamarai névjegyzék összeállítása befejeződött. A névjegyzéket közszemlére tesszük és — ha valaki abból ki maradt, természetesen felvételét kérheti. A munkakamarai választások előreláthatólag december 20-ikán lesznek.

Hadbíróság elé

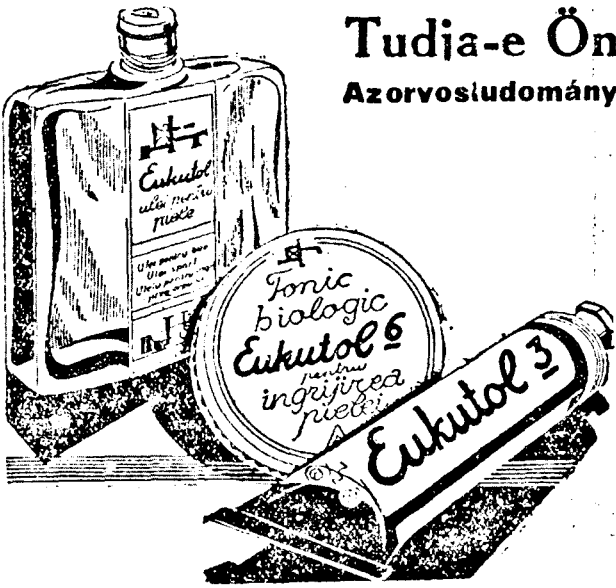
utalták DUMITRESCU tábarnokot az állam pénzével való törvénytelen manipuláció címén

Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztérium ma rendeletet adott ki, amelyben Dumitrescu tábarnok, volt csendőrségi főparancsnokot, akit — mint ismeretes — millió visszaélésekkel vádoltak, hadbíróság elé küldi Crivet György ezredessel és Letz György ezredessel együtt. A minisztérium rendeletében leszögezi, hogy a vizsgálat, amelyet Todicescu tábarnok, divízióparancsnok vezetett le, kiderítette, hogy

Dumitrescu tábarnok törvénytelen módon manipulált az állam pénzével, míg a két ezredes hivatali sikkasztást és az állam pénzével való törvénytelen manipulálásban való bűnrészességet követett el.

Ennek alapján elrendelte a minisztérium, hogy a tábarnokot és a két ezredest hadbíróság elé állítsák. Elrendelte, hogy a hadbíróság kezdje meg az ügyben a bünygyi vizsgálatot, amelynek vezetésével speciális megbízáttal két tábarnokot: Grozeanu és Motas generálisokat nevezte ki. A két tábarnok elsősorban a fegyelmi vizsgálat alkalmával készítik hatalmas aktacsomót tanulmányozza át és csak ezután kezd meg a súlyosan vádolt tiszték kihallgatását, valamint a tanúk beidézését

PILISINE kozmetika eltünteti minden szépséghibát ARAD, Bul. Reg. Maria No. 15., szomban a Minorita templommal.

Tudja-e Ön, hogy mi a Hormon ?
Az orvosludomány korszakalkotó legújabb felfedezése!
EUKUTOL 6 biológikus HORMON-KRÉM ÉS EUKUTOL BŐR OLAJ

a hormon működést serkenti, bőrrokonalkatrészeket tartalmaz, amelyek arc- és testbőrét táplálják, ápolják, hűsítik, gyógyítják és megfiatalítják, **napégés ellen védik.** Próbálja ki, meggyőződik páratlan hatásáról.

- 3427
 Eukutol 6 kisdoboz — — Lei 20.—
 Eukutol 6 nagydoboz — — Lei 40.—
 Eukutol bőrolaj kisüveg — Lei 60.—
 Eukutol bőrolaj nagyüveg Lei 120.—

Vezérképviselő:
 Rózsa-Royal
 Drog. Rt. Cluj.

Kanható minden jobb szaküzletben

GHIBU PROFESSZOR NYILATKOZIK...

Az aradi érettségi vizsgákról és a timisoarai piarista gimnázium ügyéről

Szabályos értesítés hiánya miatt elhalasztották a döntést a piaristák ügyében — Szeptember hetedikén tartják az új tárgyalást

Timisoaráról jelentik: Megírta az Aradi Közlöny, hogy a város Ghibu Onisifor cluji egyetemi tanár véleményezése alapján a piarista-rend jogi személyiségének tagadása mellett a rend hatalmasértékű I. kerületi ingatlanait a város nevére íratta át. A rend ügyésze, Blum Sándor dr. ügyvéd fellebbezést adott be a telekkönyvi hatóságokhoz az átirás ellen. A telekkönyvi hatóság augusztus 8-ától csütörtök délig magánál tartotta az iratokat, csütörtökön délben érkezett meg a város válszírata, mire a telekkönyvi hatóság külön kézbesítővel egyenesen a törvényszéki főelnökhöz juttatta az ügycsomót. Athanasiu Miklós dr. tanácselnöknek jutott a döntés, aki Alexandrescu szavazóbíróit vette maga mellé, Csütörtökön délután kitétték a hirdetőablára a tanácskozásról szóló hirdetményt,

de a piarista-rendet nem értesítették.

A telekkönyvi törvény kimondja, hogy a törvényszék köteles a kitűzött hatánap előtt nyolc nappal a feleket értesíteni, de sürgős esetekben nem szükséges az értesítés, viszont csak a kifüggesztést követő harmadik napon lehet az ügyben érdemben dönteni. A piaristagimnázium esetében már pénteken reggel 9 órakor, tehát

a kifüggesztéstől számított tizenkét órán belül

kezdtek meg a tanácskozásokat.

Ghibu tanár, az egykori budapesti újságíró nyilatkozata

A tanácselnök szobája az egész tanácskozás alatt, amelyen a felek nem jelentek meg, zárva maradt. A piarista-rend képviselőjében Blum Sándor dr. előzetesen írásban tiltakozott a gyors hatánap ellen és kérte a tanácskozások nyolc nappal történő elhalasztását. Kér-

te azonkívül a felek megidőzését.

Délben 1 órakor hirdetett döntést az Athanasiu-Alexandrescu-tanács. Döntésükben elszögezték, hogy

elfogadják a piaristarend tiltakozását

és az így érdemi tárgyalását szeptember 7-én reggel 9 órakor kezdik meg.

Ghibu professzor, aki Aradon is működött mint érettségi biztos és aki a timisoarai piaristagimnáziumban váratlan vizsgálatot tartott, érdekes nyilatkozatot adott az aradi vizsgákról és a piarista-gimnázium ügyéről.

— Magam is harminc esztendeje vagyok újságíró — mondotta a professzor — 1905-ben a budapesti Lupta hasábjain Apponyi gróf akkori kultuszminiszter ellen vezettem nagy harcot, az elemi iskolai oktatásról szóló törvénnyel kapcsolatosan. Ismerem az újságírás minden csinját-binját. 1917-ben Bessarabiában Ardeal címen adtam ki lapot. Később a Romania Noua-t szerkesztettem. Minden tiszteletem a sajtóé.

— Professzor ur erdélyi származású?

— Ugy van. 1918-ban a Consiliul Dirigent államtitkára voltam, azóta a cluji egyetemen a pedagógiát és pedagógiatörténetet tanítom.

— Mióta foglalkozik tanár ur az erdélyi római katolikus egyházi intézmények közjogi helyzetével?

— Ó, ez már régi dolog — mosolyog a professzor — még Bessarabiában írtam meg első könyvem az erdélyi római katolikus státus közjogi helyzetéről. Azóta persze továbbra is foglalkozom az ügyvel.

— Tudományos munkálkodásként foglalkozik tanár ur a státusz ügyeivel?

— Csak kötelességemet teljesítem, midőn egyes homályos dolgokat megvilágítok.

— Most a piaristák ügyéből kifolyólag tartózkodik itten tanár ur?

Divatöltöny

mérték után garantált elsőrendű gyapjuszövetből, külföldi hozzávalóval, havi. 00.— lei részletre

Lei: 2900.—

A szabómunkát: Hampel F. végzi. Vevőinknek összes ruháit mindenkor ingyen vasaljuk és azokért házhoz küldünk

„BATA” ruházati vállalat, Strada Unirei No. 14. (Ortutav-palota). 483

— Igen.
 — Tanár ur milyen értelmű véleményezést adott le az ügyben?
 — Az akták Athanasiu dr. elnök ur előtt fekszenek. Az igazságszolgáltatás kezei között vannak és így bizalmas természetűek.
 — Tanár ur véleménye szerint a piarista-rend jogi személyiség?
 — Az én véleményem a jelen pillanatban az, hogy nem akarok az események elé vágni. Az ügy, ismétlem, az igazságszolgáltatás kezében van, a bíróság független és döntése feltétlenül igazságos lesz.
 — Tanár ur meglátogatta a piarista-épületet. Milyen benyomásokkal távozott onnan?
 — Csomó iratot, amelyeket kerestem, nem találtam. Pont az 1919. és 1924. évek közötti időkből származó iratokat nem találtam sehol.
 — De a gyermekek felkészültsége...
 — Ha már itt tartunk, hadd mondjak valamit.

Aradon érettségi biztos voltam juniushan és megállapítottam, hogy a piarista főgimnázium Erdély és a Bánság leányegőbb iskolája. Huszonhét jelölt közül huszon-négy bukott meg.

— Talán a bizottság...
 — Semmi bizottság. Fischer Aladár, az aradi katolikus gimnázium igazgatója külön levélben köszönte meg nekem, hogy olyan tárgyilagosan és pártatlanul vezettem az érettségi. A jelöltek nem voltak megfelelően felkészülve.

Mit mond a piarista-gimnázium igazgatója ?

P. Tóth Lajos, a piaristagimnázium igazgatója a következőket mondotta:

— Az elmúlt évben 291 tanulónk közül 97 román fiu volt.

Anghelescu dr., midőn a tavasszal itt járt, több ízben is kifejezte a legteljesebb megelégedését az iskolában tapasztaltak felett. Az ötödik osztályos felvételi vizsgán, idegen bizottság előtt, amelynek elnöke Evutianu Sabin dr. főigazgató volt, 26 közül 18 ment át. Az érettségire mi csupa jól felkészült fiut bocsátottunk. Tiszta lelkiismerettel állok minden vizsgálat elé. Merttettem a kötelességem. Ghibu tanár ur egyetemi tanár, nem vitázhatom vele. De kérdezze meg a nálunk működő Suvetiu, Stinighuta, Hofman román nemzetiségű tanárokat, mi a véleményük az intézetről. A piaristák mindenkor tudásuk legjavát nyújtották. Erről nemzedékek tehetnek világszerte tanuságot.

Rokkant-revizió készül

A rokkantak 25—35 százalékától meg akarják vonni a rokkantségélyt.

Bucurestiből jelentik: A hadsereg, illetve a hadügyminiszterium egészségügyi oszályán szigorú rokkantrevíziót hajtanak végre. Az az álláspont alakult ki, hogy a jelenlegi segélyben részesülő rokkantak 25—35 százalékától meg lehetne vonni a segélyt, ami jelentős megtakarítást jelentene az állam számára. A revíziót ennek az elképzelésnek alapján vezetik keresztül és valószínűleg, a könnyebben sérült, alacsonyabb rokkantsági arányszámmal minősített rokkantak egy részétől — nyilván az összrokkantak 25—35 százalékától, — megvonják a rokkantségélyt.

CENTRAL: D. e. fél 12, d. u. 3 (més. helyárak), 5, 7½ és 9¼ órakor
 Jan Kiepura Eggerlh Mária
 Paul Kemp
 énekes vigjátéks'ágero:

DALOL A SZIVEM!

SELECT: Délelőtt fél 12, d. u. 3 (més. helyárak), 5, 7½ és 9¼ órakor

A FÖLDALATTI FRONT (W-PLAN).

Izgalmas, háborús kémfilm.
 Brian Aherne Madeleine Carroll

Jön. Uriemberek. Főszerepekben: CLIVE BROOK és EVELYN BRENT.

A trencsényi hegyekből indult el Amerika legnagyobb szobrásza

— Egy amerikai harrier csodálatos története —

(Copyright by Jób Paál, Utányomás tilos).

Mister Frederic Blaskhe ma legünnepeltebb szobrásza Amerikának. Több jelentős sikere után Henry Field, a művészlelkű amerikai milliomas hét évvel ezelőtt áthozta magával Európába és együtt tanulmányozták a kőkorszakbeli ember barlangjait, csontjait és primitív szerszámait. A tanulmányut után Frederic Blaskhe elkészítette a chicagói múzeum számára halhatatlan remekét: tizenhat csoportot az ember fejlődéséről. Kereken két millió dollárt kapott ezért a gigantikus munkájáért. Hatalmas műterem-palotájában ma is ötven szobrász dolgozik. Harminc esztendővel ezelőtt fedélközön ment ki az Ujvilágba. Most itt ül szemben velem és elmeséli életének csodálatos regényét...

Trencsénteplic, 1934. szept. 1.

Hatalmas, amerikai rendszámú Buick-kocsi áll a Grand Hotel udvarán.

A tulajdonosa: egy mosolygó arcú, őszhajú amerikai művész, Mister Frederic Blaskhe. Ötöd-magával érkezett meg pár nappal ezelőtt oda, ahonnan széles ívelésű karrierje megindult harminc esztendővel ezelőtt. Feleségén kívül vele vannak még Anna leánya, aki a kocsi Londonból Trencsénteplicig vezette, három és fél esztendő legfiatalabb fia és Amerikában maradt vejének huga, egy kedves, fiatal olasz lány...

Mister Blaskhe ma Amerika legnagyobb művészei sorában is az élen halad. Szobrai múzeumokban bámulják és egyik alkotása György angol király dolgozószobájában áll.

Harminc, munkában és küzdelemben gazdag esztendő alatt futotta be a karrierjét.

Ennek a harminc esztendőnek a történetét meséli el nekem.

Csodálatos regény az élete története...

Egy hiszti várat épít a patak partján

Alig fél órányira Trencsénteplicről, Trencsénbányában, a Debrava patak partján kezdődött el ez a regény. Mister Blaskhe így meséli el:

— Ötvenhárom esztendő vagyok, Trencsénbányában születtem, atyám a D'Harcourt grófnál volt építész. D'Harcourt gróf tudvalevően báró Sina-veje volt és apósától örökölte a Sinák hatalmas birtokait, közöttük Trencsénteplicet is. Mint gyerek én is ott játszottam a velem egykori fiukkal a Debrava patak partján. Agyagból várat építettem és megmintáztam a barátaim képét. Meg a szomszédokat és a réten legelésző tarka tehenekeket.

— Arra járt egyszer a gróf. Megállt mellettém és sokáig bámulta meg a pepecselésemet. Aztán hívatta az apámat és azt mondta neki: „Ennek a gyerekek tehetsége van. Taníttatni kell!”

— Így kerültem el Zayugróra, ahol beirattak a polgári iskolába és délutánonként Halász Albert szobrásztanár fogott munkába. Tizenöt esztendőskoromban Halász tanár ajánlására Pestre kerültem, három év alatt elvégeztem az iparművészeti főiskolát. Azután Stróbl Alajos vett magához.

Stróbl Alajos műtermében

— Az Egreskertbe kerültem és Stróbl nagyon megszeretett. Polyák Béla képviselte akkor szülőfalumat a magyar parlamentben. A fia: Polyák István ma Hlinkapárti képviselő Prágában. Melegen érdeklődött sorsom iránt és közbenjárására négy esztendőn keresztül évi négyszáz forint stipendiumot kaptam Trencsénvármegye önkormányzati közgazgatási alapjából. Abban az időben hallatlan összeg. Biztosította gondnélküli megélhetésemet. Stróbl Alajos abban az időben Mátyás király kutján dolgozott. Remekműve ott áll Budán, a királyi várpalota előtt. Ott álltam a mester oldalán, amikor dolgozott, én hordtam az agyagot és simítottam ki a nyilakat, amelyekkel az erdő nemes vadjaira célzott az Igazságos. Ott álltam a műtermében, amikor feljött báró Fejérváry Géza, hogy modelt üljön. És közreműködtem mint tanítvány a Szent István szobor munkáinál is. Közben magam is dolgoztam. Három szobornak, Dante meliszobrájának, a Voltaire-plakettnek és Lucius Verus fehér márványból faragott büsztójének ott kell lenni még ma is az Egreskertben, ahol annak idején a Mester elhelyezte.

Fedélközön az Ujvilágba

— Pontosan harminc évvel ezelőtt elhatároztam, hogy Amerikába megyek. Eljutottam Bremerig, ahol indulásra készen állt a Kaiser Wilhelm der Grosse, ma Mauritania. A fedélközön már nem volt hely. Megismerkedtem egy hajóstiszttel, aki megkérdezte tőlem, milyen nyelven beszélek. Mikor megtudta, hogy három nyelvet — a magyart, szlovákot és németet — tökéletesen bírom, beprutezsált a hajóra tolmácsnak. Az volt a dolgom, hogy az orvossal jártam a fedélközön. Én fordítottam le németre a magyar és szlovák utasok beszédét. A sapkámon aranyos betűkkel az állott: „Interpreter” és egy nagy lyukasztóval csipettem keresztül az utasok jegyeit.

Könnyes lesz a szeme, amikor folytatja:

— Volt az utasok között egy szelid nézcsü lány, a Göding melletti Hodoninból. Vik Anna. Ott,

a Kaiser Wilhelm der Grosse fedélzetén ismerem meg és ott is szerettük meg egymást...

Odakinn, Amerikában aztán egybekelünk.

— Newyorkban felmentem a szobrászok egyesületébe, megmutattam vázlataimat és munkát kértem. A Bredly Co. Lt. cég alkalmazott és velem tervezte meg az akkor épülő pénzügyminiszte-

Fényképészek és amatőrök!

A „BITUMINA” lemezek

a legérzékenyebbek és legolcsóbbak

10×15 alak... .. Lei 73.—

9×12 „... .. Lei 52.—

Már egyes dobozokat is szállítunk utánvétellel.

„BITUMINA”-gyár Ploesti—

Sud. 393

rium palotájának szobrászmunkáit. Amikor a palota elkészült előléptettek munkavezetőnek és napi hat dollár fizetést kaptam. Nagy jövedelem! Meg lehet rá nőlni. Meg is házasodtam...

— Kiléptem a cégtől és megtakarított pénzem-ből Newyork mellett, Yonkersben műtermet rendeztem be. Ez az ideje életemnek tele volt küzde-sel. De aztán révbe jutottam. A

newyorki World pályázatot hirdetett a hatalmas lap tulajdonosának, a magyar származású Pulitzer József szobrának elkészítésére. Negyvenöt pályáztunk és én kaptam az első díjat...

V. György koronázási ajándéka

— Angliában is sokat írtak a lapok rólam és Lord Winans, V. György király egyik meghitt barátja levelet írt nekem, hogy el tudnám-e készíteni az angol király számára koronázási ajándéknak kedvence lova szobrát. Vállalkoztam a munkára, és küldtem Londonba agyagból elkészített tervemet és

Lord Winans előtt Newyorkba, magával hozta a paripát és azt én egyötöd nagyságban készítettem el. Szobrom ott áll az angol király dolgozószobájában.

Lord Winans nagyon megszeretett, elküldött nekem egy csomó fotografiát azokról a vadászatok-ról, amelyeken Vilmos császárral együtt vett részt. Én kifaragtam részére egy vadkan alakját, a lord ezt megvásárolta és odaajándékozta a newyorki American Múzeum of Natural-historynak.

A szobor feltűnést keltett és — engem állandó fizetéssel alkalmazott a múzeum. Műtermet rendeztek be a számomra és itt dolgoztam kereken tizenöt évig.

Tizenöt esztendő alatt a világ minden ember-fajtájának típusát készítettem el. Pontosan kétszázötven áll bronzból, márványból a newyorki múzeumban.

— Ezerkilencszázhuszonhétben levelet kaptam Csikágóból. A Field-múzeum vezetősége meghívott tárgyalásra és összes költségeimen kívül ezer dollár honoráriumot kaptam erre a két hétre. Arról volt szó: Mister Henry Field, a multimilliomas amerikai tudós keresett egy művészt, akivel el tudja készíteni az ember fejlődéséről szóló szobrokat...

Kétmillió dollár művészi honorárium

— Vállaltam a munkát. Mister Fielddel Európába jöttem és hónapokon keresztül jártuk a barlangokat, ahol az ősember élt. Voltunk Gibraltárban, a neandervölgyi barlangban, a belgiumi La Monasterianban, az angliai Sussex grófságban lévő Pildonban, alaposan tanulmányoztam mindent, aztán hazautaztunk és én hozzáfogtam nagyszabású munkámhoz. Tizenhat csoportot terveztem meg és készítettem el. Most már hatalmas műterem-palotám volt a Cold-Springen Newyorkban és ötven ember dolgozott a műtermemben. Hat évig tartott ez a munka, tavaly készült el és nagy ünnepek közepette leplezték le a Múzeumnak erre a célra épült hétszáz láb hosszúságú termében.

A kétszázötven méter hosszú teremben egymás mellett áll mind a tizenhat csoport: a kétszázötvenezer év előtt élt embertől kezdve az összes korok reprezentánsai egészen a mai kor emberéig.

Az egyes csoportok hűen adják vissza a barlangokat, ahol a tudományos kutatás a leletekre bukkant. Valamennyi csoport életnagyságban és bronzból készült.

A Field-múzeum kétmillió dollárt fizet a munkáért.

ez az összeg azonban magában foglalja az összes költségeket, amelyek meglehetősen jelentős összegre rugtak. Hiszen az egyes csoportokat külön vonatban kellett newyorki műtermemből a csikágói múzeumig szállítani...

A művész októberben felül a tengeren uszó tündérpalotára és szívében rózsaszínű emlékekkel teli hazamegy Newyorkba. De nem akar többé dolgozni. A műtermet Rudolf fia vezeti. Tehetségben, művészi kvalitásokban méltó fia az apjának, aki negyven esztendővel ezelőtt Trencsénbányában, fél órányira ettől a bájos fürdőhelytől fedezett fel a világ számára báró Sina Simon veje...

PAAL JÓB

6 hónap eredményét érdeklődjé

meg autósoktól!

Goodrich
veretlenül vezet!

GOODRICH S. A. R.
DEPOZITUL ARAD

(Cons. **HERZFELD BÉLA**)

Calea Banatului 8-10.

Pusztító vihar és havazás Franciaországban

Egyes helyeken 10 centiméter magasan áll a hó

Párisból jelentik: Pusztító vihar száguldott ma végig Franciaországban. Perpignan város felett 180 kilométeres sebességű szélvihar száguldott el. A vihar Bayonne és Biarritzban is nagy pusztításokat végzett. Biarritzban szünetel a forgalom, az összeköttetés Párisal megszakadt. Franciaország több városában havazik. Puy környékén már tíz centiméter magas a hó.

Roosevelt Európába jön — az olasz király Párisba utazik

Politikai utazások világszerte — A walesi herceg és Umberto olasz trónörökös Varsóban — Magyarország gazdasági helyzete a Népszövetség előtt — Németországban 25 évnél fiatalabb munkásokat nem szabad közszolgálatban alkalmazni

Párisból jelentik: A francia lapok élénken foglalkoznak azzal a ma kipattant tervvel, hogy Viktor Emánuel olasz király az ősz folyamán Párisba látogat, majd Brüsszelben, Londonban és Bécsben tesz hivatalos látogatásokat. Bár hivatalos olasz részről ezeket a híreket még nem erősítették meg, a lapok a tervet összefüggésbe hozzák azokkal a sűrű tanácskozással, amelyeket az utóbbi napokban a római francia követ Mussolini-vel folytatott.

Viktor Emánuel évek óta nem hagyta el országát és a francia újságok nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy első útja Franciaországba vezet. Brüsszelbe a lapok feltevése szerint családi okokból látogat el az olasz király, fontos politikai esemény azonban Viktor Emánuel londoni látogatása. Az olasz király bécsi utazása Ausztria függetlenségének kihangsúlyozása érdekében történik.

Az Excelsior értesülése szerint Barthou külügyminiszter a tegnapi államtanácsban nagy külpolitikai expozét mondott, leszögezte, hogy

Francaország és Olaszország között teljes megegyezés jött létre.

az Ausztriával szemben követendő politikáról. Az osztrák probléma politikai részét abban foglalták össze, hogy a nagyhatalmak nem járulnak hozzá sem az Anschlusshoz, sem pedig a restaurációhoz. A restauráció kérdésében ez az álláspont ideiglenes, míg az Anschluss kérdésében ez az álláspont végleges.

Varsói jelentések szerint a lengyel fővárosban ma az a hír terjedt el, hogy a walesi herceg és Umberto olasz trónörökös a napokban repülőgépen Varsóba érkeznek. Ezt a hírt azonban nem erősítették meg.

Newyorki távirat alapján a lapok azt az érdekes hírt közölték, hogy

Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke legközelebb Európába jön

és Párisba, Londonba, Rómába, valamint Bécsbe fog ellátogatni. A bécsi amerikai követségen ezzel szemben kijelentették, hogy erről az utazási tervről semmit sem tudtak és azt nem is tartják valószínűnek.

Budapestről jelentik: Imrédy Béla, magyar pénzügyminiszter a jövő hét elején Genfba utazik, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságát tájékoztassa Magyarország gazdasági helyzetéről. A magyar pénzügyminiszter 3—4 napot tölt Genfben, ahol szeptember 6-án, vagy 7-én kerül tárgyalásra Magyarország ügye. Imrédy Béla Genfből hazatér Budapestre és sem Párisba, sem Londonba nem látogat el, mint egyes lapok tudni vélték, de nem vesz részt a Népszövetség tanácsának üléssein sem.

Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány legújabb rendelete, amely szerint 25 évesnél fiatalabb munkásokat nem szabad közszolgálatban alkalmazni, a legrövidebb időn belül végrehajtásra

Elpusztult Campana városa

Buenos Ayreshől jelentik: A közeli Campana városban, ahol — mint jelentették — pár nappal ezelőtt 150 millió liter petroleum robbant fel, ma újabb robbanás keletkezett, amelynek következtében óriási arányú tűzvész pusztította el a várost. A lakosságot különvonatokon szállították el a hárláraitelt városból.

Drogeriák

Gyógyszertárak

Illatszertárak

Subin PARIS

Douc France
Océan Bleu stb. stb.

készítményeik csak a kl-
zá-ólagos egvodárusító:

kölnivizek, puderek és parfümök készítője.
Parfram S. A. R., Bucuresti, Vasile Lascar 209. — Telefon 229-30 utján terjeszti. 398

kerül. A városi és községi hatóságok ma felszólítást kaptak a kormánytól, hogy azonnal közöljék, hány helyet tudnak biztosítani a fiatalok elbocsátásával az idősebb alkalmazottaknak.

Egyedül Hamburg városában körülbelül ötven-ezer 25 évesnél fiatalabb alkalmazott teljesít szolgálatot.

A városi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem szabad figyelmen kívül hagyni a kicserélés alkalmával a gazdasági élet érdekeit. A fiatalabb alkalmazottakat a kormány a munkaszolgálat keretében helyezi el.

Arcizom massage
Arcgimnasztika

Legjobb arcpakolásokkal: **Mandula, Eper, Ottrom, H2 O2** stb. tüntet el pattanást, szepit, ráncot stb: **Végleges** hajszál, szemölcsirtás. **Test-fogyasztás** vaskézvel. 3615

FELTER KOZMETIKA,
Ortutay-palota.

Tanítványok szakszerű kiképzése.

Pusztító jégvihar és földrengés Magyarországon

Tarcal község katasztrófája — A hegyekből rohanó víztömeg elöntötte a községet — Félelmetes földrengés Zalamegyében

Miskolcraól jelentik: A tokajhegyaljai Tarcal községben itéletidő pusztított. Jégeső keletkezett, amely háromnegyed óra hosszat verte a falut, majd felhőszakadássá alakult át, A szőlőhegyekről olyan hatalmas víztömeg zudult alá, hogy

a község uccái pár perc alatt víz alá kerültek.

A főucca egyetlen nagy folyamot képezett, amely mázsás köveket görgetett. Az áradat betört a házakba és a boltokból az árut magával ragadta. Nagy víztömeg zudult a téglagyárra is, amelynek kemencéje a betóduló víz hatására telrobbant. A robbanásból tűz keletkezett, úgy hogy az egész téglagyár leégett. Ma reggel még a fél falu víz alatt áll. A mentési munkálatok nagy erővel folynak, mert a vályogházakat összeomlás fenyegeti. Emberéletben nem esett kár, de az állatállomány jórésze elpusztult. A szőlőtermésben okozott jégkárt eddig még nem lehetett megállapítani.

A tarcali katasztrófáról Lázár Miklós, Tokaj országgyűlési képviselője tájékoztatta Kállay Miklós földművelésügyi minisztert, aki kijelentette, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel segíteni kíván a szerencsétlen községben.

Újabb hírek szerint a jégeső olyan hatalmas volt, hogy az egész falut fehérbe öltöztette, a község környékét pedig teljesen letarolta. A szőlőkben hozzávetőleges becslés szerint legalább nyolcvan százalék a kár. A mentési munkálatok alkalmával megállapították hogy

Genfből jelentik: A Népszövetség közzétette Knox, a Saar-vidék kormánybiztosának jelentését, amely szerint

a németek 16 ezer saarvidéki lijut képeztek ki rohamosztagosi szolgálatra.

Szükségesnek tartja a német szervezet betiltását és újabb rendőr, valamint csendőrsztagokat kér a rend fenntartására.

Londonból jelentik: Az angol külügyminiszterium ma jelentést tett közzé a szovjetnek a Népszövetségbe való felvétele tárgyában. Mint ismeretes, az angol, francia és olasz kormányok közös jegyzéket intéztek a Népszövetség összes tagállamaihoz, amelyekről álláspontjuk iránt érdeklődtek. A válaszok tulnyomó része megérkezett és megállapítható, hogy a legtöbb állam állást foglalt a szovjet felvétele mellett. Ellenzi Svájc, amely nem indokolja meg álláspontját és Lengyelország, amely azt kifogásolja, hogy az Oroszországban élő 60 milliónyi kisebbségek jogait nem adták meg.

az ár egy házat egészen magával ragadott,

ugy, hogy még darabjait sem találták meg. A lakosság a víz kiszivattyuzásával foglalkozik és szorgalmasan dolgozik, hogy az árt elvezessék a faluból. Több vályogház beomlás előtt áll. Az anvagi kár rendkívül nagy. Tarcalt az utolsó négy évben már a harmadik katasztrófa éri. Négy évvel ezelőtt ciklon dűlt fel a községet és azóta az elemi csapások minden évben megismétlődnek.

Zalamegyében tegnap éjjel fél egy óraker földrengés volt. A rengés délkeleti irányból terjedt. Zalaezerszeg házai megremertek, az állomáson a vasuti kocsik egymásnak ütődtek. Legerősebben érezte a földrengést a tűzoltótorony öre, akinek meg kellett kapaszkodnia, hogy el ne essen a torony kilengésétől. A földrengést erős moraj kísérte. Háromnegyed egykor a földrengés megismétlődött. A földrengést a megye északi részében több községben érezték. Egyes helyeken a házak megremertek, a falakon és a szekrényekben elhelyezett edények csörömpöltek. A lakosok rémülten menekültek az uccára és csak órák múlva merészték visszatérni házaikba. A földrengés öt másodpercig tartott és azt a Zalaezerszeg melletti községekben nem érezték.

Ünnepi kalácsok, tejes kalácsok, kuglófok, mindenféle cukrásztermékek, torták rendeléseit elfogadjuk

S. A WEISZ SIEGFRIED r. t.

sütőde és cukrászat. Telefon 365. sz. Str. Gr. Alexandrescu 47. Rendeléseket elfogadják még:

Weisz tejesarnok és péküzlet P. A. Iancu 13. Zelinger tejesarnok és péküzlet P. Catedralei és Rusu Sirianu sarok. 2636

— A bucaresti-i spanyol követségi tisztviselő autószerencsétlensége Budapesten. Budapestről jelentik: Sulyos autószerencsétlenség történt Kispesztén, az Üllői úton, ahol José Helips Alcaver, a bucaresti spanyol követség tisztviselőjének autója összeütközött Ferenci Albert végrehajtó kocsi-jával. A követségi tisztviselő könnyebb sérülést szenvedett, autója azonban súlyosan megrongálódott.

— Amerikába ért a Szovjet első „ezüsthajója.” Newyorkból jelentik: Egy Leningradból jövő hajó meghozta az első szovjet ezüstszállítmányt. A küldemény értéke 30.000 dollár. Nem hiszik, hogy az oroszországi ezüstküldemények nagyobb mennyiséget tegyenek ki, minthogy 1933-ban a szovjet ezüstermelését mindössze egymillió unciára becsülték.

— Felfüggesztettek egy aradmegyei szállás-ellenőrséget. Bucarestből jelentik: A földművelésügyi miniszterium rendeletet adott ki, amelyben Pasararu Miklós aradmegyei szállás-ellenőrséget, a minisi vincellériskola tanárát felfüggesztették állásából. A rendelet nem közli a felfüggesztés okát.

— Sulyos szerencsétlenség történt tegnap este Gurahonton. Jiulu Iuon iosasi gazdálkodó át akart haladni az uttesten, amikor éppen előtte megállt a Pátia fatermelő vállalat több kocsiból álló vonata. A gazdálkodó nem akarta megvárni, amíg a vonat elindul, de viszont kerülni sem akart és ezért elhatározta, hogy keresztül megy az állomáson veszteglő vonaton. Felszállt az egyik lépcsőre, de olyan szerencsétlenül, hogy lezuhant és a vonat kerekei alá került. A szerencsétlen gazdálkodó fölött ebben a pillanatban elindult a vonat és Jiulu Iuon lábát teljesen összeroncította a kocsikereke.

— Pénzhamisító cigányokat tartóztattak le Aradmegyében. Cermeiről jelentik: A csendőrség tegnap letartóztatott egy tizennégy tagból álló cigánykaravánt. A karaván hat szekéren vonult be a községbe, ahol felkeresték Avram Antonie mészáros és egy pénzhamisító gépet akartak eladni neki. A mészáros értesítette erről a csendőrséget és egy járőr nyomban kiszállt a helyszínre. A gépet az egyik szekérben meg is találták, a karaván tagjait letartóztatták.

— Az Iliescu Bankház által eladott sosjegyek közül az 5-ik osztály 1. 2. 3. napi huzásain a következő számok nyertek: Lei 20.000 No. 40216. Lei 10.000 No. 77435, 21934, 72961. Lei 8.000 No. 15765. Ezenkívül kihúztak 72 számot, egyenként 5.500 lej nyereséggel, mely nyereseményeket a bankház azonnal kifizeti.

FIGYELEM!

Tíz finom cigareta elegáns csomagolásban 12 Lei
A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinentmentesítve vannak, szopók nélkülek, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKONTINMENTESEK.

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

— Szívenlőtte magát Rintelon bizalmasa. Grácból jelentik: Gangel Antal polgáriskolai igazgató, tartományi képviselő ma szívenlőtte magát és meghalt. A vizsgálat adatai szerint az öngyilkosságnak politikai háttere van. Bár Gangel keresztényszocialista képviselő volt, mindenki a római követ bizalmasaként ismerte.

— Goldschmidt Banknál vásárolt sorsjegyek nyereségei: 5-ik osztály, 1. 2. 3. nap. Lei 20.000 No. 56379. Lei 15.000 No. 22999, 66713. Lei 10.000 No. 8976, 45962. Ezenkívül kihúztak 74 számot 5.500 lej nyereséggel. Fenti nyereseményeket azonnal kifizeti a Goldschmidt Bank pénztára.

— Nagyszabású szüreti mulatságot rendeznek az aradi nyomdászok szeptember 8-án, szombaton este a Gutenberg-Oththon összes helyiségeiben. A szüreti mulatság kellemes meglepetésekkel fog szolgálni a közönségnek.

Olcsó iskolai gyermekcipők!

Fluknak 195 Leányoknak

Leitől 3462

EGRA ezelőtt Reclám cipőáruházban

Arad, Str. Metianu 9. Csakis Orbán aukrássádjával szemben. Olcsó női- és férfi újsi cipő ujdonságok beérkeztek. — Tessék kirakatunkat megnézni.

— A Munkakamara vezetősége közli, hogy a választói listákat szeptember 1-től 15-ig a kamara hivatali helyiségében közzéteszi s a kimaradtak szeptember 20-ig adhatnak be fellebbezést s kérhetik pótlólagos beírásukat. A fellebbezőknek csatolni kell állampolgársági bizonyítványt, igazolványt arról, hogy legalább hat hónapja laknak az aradi kamara területén, büntetlenségi bizonyítványt, amelyben az is szerepel, hogy nem büntették meg visszaesőként a munkatörvény elleni kihágásokért. Az iparosok iparengedélyüket is bemutatják.

— Az aradi rendőrség lázasan készülődik a szeptember 15-16-án rendezendő parkünnepélyre. A Prevederea bank tagjaiból összeállított rendező bizottság a legválogatottabb összejövéseket készítette elő a megjelenőknek. A színes műsor egy részét itt közöljük: érdekes tombola (minden jégyvel nyerni lehet), szórakoztató játékok, két kitűnő jazz-zenekar, amely az egész parkünnepély tartama alatt tánczenét szolgáltat. Az éjszakai órákban mindkét napon bemutatkoznak az összes aradi táncosok, táncosnők, kabarészámok és színházi attrakciók. A legérdekesebb része a parkünnepélynek a szépségkirálynő-választás. A belépődíj 20 lej személyenként.

— Az Aradmegyei Takarékpénztárnál vásárolt sorsjegyek közül az augusztus hó 28., 30 és 31-iki huzásain a következő számok nyertek: 9403, 9419, 9431, 10931, 10936, 10939, 21070, 25717, 25741, 25781, 25788, 25791, 25766, 25773, 19547, 27306, 27340, 27348, 29925, 29928, 29932, 29949, 29989, 34745, 34766, 34778, 34797, 35910, 35912, 35925, 35980, 44500, 44497, 54419, 54454, 54473, 54488, 66020, 66026, 66035, 66545, 66546, 76783 és 76793. A nyereseményeket azonnal kifizetjük.

— Orvosi hír. Dr. Fischer Ilona gyermekorvos, a szegedi egyetemi gyermekklinika v. tanársegéde rendeléseit Str. Romanului 7. sz. alatt megkezdté.

— Ékszer lekötélez. Csak szép bőrnek szabad ékszert viselnie. Egy értékes gyűrű egy érdes bőri kézen közönségesen hat, de egy szép kezét nemesíti. Ez világosan bizonyítja, hogy milyen szükséges a kezek ápolása nemcsak a bőr, hanem az illem érdekében is. Így minden ember, aki súlyt fektet jó nevelésre, — egy Krém rendes használata által — mint az elismert Nivea-Creme — különösen kezeinek ápolására fog nagy gondot fordítani.

F. Molnár Erzsé
a zongoratanítást megkezdte lakásán: Str. Metianu No. 2 (Nádasdy-palota), I. em. 3771

Kifogástalan ruházkodás a középosztályhoz tartozók egyik legnehezebb problémája

Az a milió, amelyben az egyéni hivatás gyakorlata s az egyén egész szociális élete lefolyik, parancsolóan követeli a kifogástalan külsőt, de ezzel szemben a középosztályu egyén szerény vagyona és jövedelme nem engedi meg, hogy megfelelően ruházkodjék.

„Nem a ruha teszi az embert!” Ezt szokták mondani saját vigasztalásukra azok, akiknek nincsen jó ruhájuk és mások vigasztalására azok is, akik pazarul fel vannak öltözve. Elvont igazság az, hogy egyéni értéket nem lehet ruhával felmérni, amely azonban gyakorlatilag nem küszöböli ki a rossz ruházkodás hátrányait. A rosszul öltözött ember saját érvényesülésének hátrányára, vagy elkerüli a társaságot, vagy pedig ott állandó és szorongató gátlásokat érez, mert nem tud szabadulni annak az ellentétnek hatására alól, amely saját kopott külseje és mások kifogástalan külseje között fennáll. Emberek vagyunk, gyengék vagyunk, túl sokat adunk a külsőségekre és bánt minket, hogy kopott külsőnkől mások, — noha igaztalanul is — általános dekadenciánkat olvashassák le. Údvös ujitást vezet be e téren a sishisoarai szövetségár vezérképviselőtének részletosztálya Str. Eminescu No. 15., mely valóságos szociális missiót is teljesít, amidőn a kor szavát megértve, olyan feltételek mellett szállít ruházati cikkeket, hogy azokat egy középosztályhoz tartozó egyén, minden anyagi megerőltetés nélkül könnyen beszerezheti és ezzel nehéz ruházkodási problémáját megoldottan tekintheti. Bővebb felvilágosítást nyújt a cég részletosztálya.

Ha szereti egészségét, Ferment-ecettel savanyíts! Ezért a jót szeressük: Salátához, uborkához, Ferment-ecetet vegyünk!

Kapható minden jobb fűszerüzletben 1/2 és 1 literes üvegekben. 3174

Gütermann-féle varró- és gomblyukselyem

A varróselem előnye, hogy egyenlőértékű a nyersselemmel.
A varróselem tiszta selemből készül.
A varróselem szintartó.
A varróselem ellenállazidőnek
A varróselem lényeg természetes
A varróselem több mint 600 féle színben készül.
A varróselem olcsó.
A varróselem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabhoz.
A varróselem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

A gvapju vagy selemzővek festésénél a varrás csak akkor vanja meg az ujszint, ha gópselymetalkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhájával lesz megvarva. Ne takarékoskodjon a varrásnál. 450

A varróselemnek nincs párja.
Használjon tehát Gütermann varróselemet, az a legjobb Gütermann & Co. S. A. Románá, Bucuresti.

— WIZO. Kérjük azokat, akik angol kurzusainkon résztvesznek, hogy kedden délután 5 órakor saját helyiségünkben beosztások végett jelentkezzenek.

— Ádám, hol vagy? Ez a címe annak a regénynek, amelyet Herczeg Ferenc folytatásokban jelentet meg az Uj Időkben és amely már eddig is rendkívüli sikert aratott. Az Uj Idők e heti számában érdekes elbeszéléseket írtak: Komáromi János, Szász Géza és Temple Thurston. Számos művészi és időszéri kép díszíti az Uj Időknek ezt a számát is. Az Uj Idők kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrássy-út 16., bárkinek szívesen küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési ára negyedévre 200 lej.

— A bucaresti-i Hermes bank aradi fiókjánál a Sándor Iván sorsjegyrodában az Állami Osztály sorsjáték V-ik osztályának eddigi huzásain az alant felsorolt számok különböző összegeket nyertek: 40.000 lejt No. 55164. 20.000 lejt 25012, 39072. 15.000 lejt No. 13091. 10.000 lejt No. 443, 11531, 17712, 66694. 8.000 lejt No. 3319, 52799, 71793. Ezenkívül kihúztak 29 számot egyenként 5.500 lej nyereséggel.

CZELNAI ESZTER

szeptember 4-ikén husznélküli és egy négy napig tartó gyümölcs- és főzelék-konzerváló tanfolyamot nyit. Tandíj 200 lei. Bővebb feivi ágo-sítás d. u. 6-tól 7-ig a VITAMIN-tejüzemben Str. Unrei 14. (Ortutay-palota) kapható. 3542

— Óvodanyitás Aradon. A mai időkben már minden szülő gyermekét, akik még nem töltötték be hetedik életévüket, óvodába járattja. Az elkövetkezendő iskoláévek nehézségeitől szabadítja meg ezzel gyermekét, mert játszva, könnyedén tanulja meg a nyelveket. Az óvodának másik nagy-szerű előnye, hogy a gyermek csupa hasonlóan egykoru gyermekkel van együtt és nevetgélve, játszadózva, kellő felügyelet alatt, káimően tölti idejét. Friedmann Imréné óvodája, elismerten nagyszerű és ebben az esztendőben is működik Wolff Boris közreműködésével. Beiratkozás az Ortutay-palotában.

URANIA

MA, vasárnap 3, (mér.) 5, 7 1/2 és 9 1/2 órakor
Dr. MIRACOL
EDGAR ALLAN POE, a borzalmak irójának fantasztikus regénye filmen. Főszerepben: Lugosi Béla.

Az előadások keretében fölérnek:
LUCIA AND JOHNNY,
az „Alhambra” revüszínház tagjai.
Vasárnap d. e. 11 1/2 órakor M A T I N É
Diákoknak engedélyezve!
A dzsungel királya. Az igazi dzsungelfilm.
Jön a Manci és babája.

Tanulmányutamról

— Új jégsarkantyukat állított a város a Maros medrére a bodrogi gátnál. Aradváros vezetősége elhatározta, hogy a két és fél év előtti jégtorlás elkerülése érdekében a bodrogi gátnál három új jégsarkantyut állít fel. A szükséges munkálatok elvégzésére, valamint a kalkulációk megejtésére a városvezetőség Muresan János városi főmérnököt kérte fel.

— Orvosi rendelőt nyitott Aradon Fischer Ilona dr. a szegedi gyermekklinikát öt éven át volt orvos. Az aradi származású fiatal orvosnő itt Aradon végezte középiskoláit, majd Szegedre került, ahol a doktorátus után nyomban a klinika szerződöttetett orvos. Az orvosnő, akit páciensei nagyon megszerették, rövid időre elkerült Szegedről Budapestre, ahol a Madarász-féle gyermek-kórházban működött. Innen ismét visszament Szegedre, ahol néhány hónappal ezelőtt egyetemi tanársegédévé nevezték ki. Az orvosnő most az aradiak hívására hazatért és a Str. Romanului utcában nyit rendelőt. Bucurestiben Aradra költözése előtt több vizsgát tett le sikerrel és a rendelője már a jövő hét első napjaiban megnyílik. Dr. Fischer Ilona modern műszerekkel ellátott rendelővel rendelkezik és bizonyosan hamarosan egyike lesz a legkeresettebb gyermekorvosoknak.

— A Városi Zenedében a beiratkozások szeptember hó 1-én, 3-án és 4-én a délutáni órákban. Tanítás az összes zenei tanszakokon szeptember 5-én, szerdán veszi kezdetét.

— Berger Klári, diplomás francia tanárnő, szeptember elsején a tanítást megkezdi. Csoporttanítást is vállal előnyös áron. Piata Avram Iancu 13.

— Teodor Selagian, keresk. isk. tanár román és német nyelvtanfolyamát folyó évi október hó 1-én kezdődnek. Külön tanfolyamok a kezdők, haladók és gyakorlók részére havi 100 lej tandíj mellett esti órákban. Bővebbet minden nap 10—13 és 16—19 órák a Kereskedelmi iskolában. (Kulturpalota mellett), földszint, balra első aító.

— A Temesvári Önkéntes Mentőtársulat ez évben is megrendezi sorsjátékát, mely eddig minden évben nagyszerűen sikerült s a nagyközönség letehetőbb meglepődését vívta ki. Olyan kitűnően összeállított húzási terv szerint lesz lebonyolítva a húzás, hogy már egyetlen 50 lejes sorsjeggyel 250.000 lejt, 100.000 lejt, 50.000 lejt stb. lehet nyerni. Mint minden évben, most is a timisoarai városkaszán lesz a húzás, szeptember 9-én délelőtt, nyilvánosság előtt, melyen bárki résztvehet. A nyereményeket húzás után azonnal készpénzben fizetik ki, míg az aradi nyertesek nyereményei a Goldschmidt Bank Rt. utján lesznek kifizetve. Eltekintve attól, hogy a sorsjáték jövedelme a Temesvári Mentőtársulat székházának felépítésére lesz fordítva, a sorsjegyek ára olyan kis összegben van megszabva, hogy a legszegényebb ember is résztvehet a játékban, s ezáltal nemcsak jótékonyt gyakorol, hanem esélyei vannak olyan nagy összegek elérésére, amihézt más uton nem juthat hozzá.

— Temetés. Rotariu János temesvári vasúti tisztviselőt augusztus 31-én, Aradon a felsőtemető halottascsarnokából nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Végtesztességén temesvári kollegái nagyszámban képviselve voltak. Halálát mélyen sújtott feleségén, született Kincses Jankán kívül édesanyja, testvérei és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Színházak startja a Színházi Életben. Minden pesti színházban megkezdődtek a próbák és a Színházi Élet új számában már egész szezonra programot adnak a színházak direktorai. Lukács Pali a Színházi Életben jelenti be a magyar közönségnek, hogy karácsonykor hazajön a Vígyszínházban játszani. "Ádám esküvőjén Lucifer volt az egyik tanu" a címe annak a cikknek, amely képekben beszámol Lehotay Árpádnak, a Nemzeti Színház tagjának egy színiakadémiai növendékkel való esküvőjéről. Ince Sándor montecarloi fűrdőlevelet írt. Rengeteg érdekes cikke és gyönyörű képeken kívül darabmellékletül e héten az elmúlt szezon egyik legnagyobb sikerét a „Vadvirág”-ot hozza a Színházi Élet. 64 oldalas Rádiómelléklet, közimunka iv és 32 oldalas Gyermek-újság egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 20 lej.

visszatérve, férfi, gyermek- és iskola-ruhákat a legújabb divat szerint, szolid árakban készítik. 3523 Szives pártfogást kér:

Eugen Madarász

Arad, Piata Avram Iancu 3.

A munkanélküliek királya lett „Páris hercegéből”

Poiret-karavánnal

akarja visszaszerezni a deironizált divatkirály elveszett koronáját

Poiret mester elmondja bukásának történetét

Párisból jelentik: A híres Pleyel-hangversenyház hetedik emeletén lakik a trónvesztett divatkirály. Ez a környezet luxuriózus. A „Pleyel” Páris egyik legmodernebb épülete az Elysées-palota, a nagykövetségek uccájában: a Faubourg St. Honoré-n. A hetedik emeletre felvivő lift sokszemélyes, zugó amerikai expressz-csoda. A lépcsőházat, folyosókat, előcsarnokokat süppedő perzsaszőnyegek borítják. Ez valóban a divatkirály világa. De nem munkanélküliségélyes nyomorogó.

A Poiret-val való beszélgetés során azután megoldódnak a rejtélyek. A sokszobás, fejedelmi művészlakás terraszán ülünk.

Azt mondja Poiret:

— Nem jelentenek ezek a külsőségek semmit. Én tényleg nagyon rosszul állok. Tavaly még kifizettem a lakbéremet. Az évi 20.000 frankot. Az idén már nem tudtam. De a házigazda is csöndbe ment. S ami hatalma még csak maradt volna vagyona felett, azzal engem oltalmaz. Így hát

nem került még sor az én kllakoltatásomra.

Hiába, mi szegények csak összetartunk. Ezelőtt két hónappal folyamodtam a munkanélküli segélyért. Addig húztam, ahogy bírtam. Próbáltam eladni a képeimet. Mert én festeni is tudok. De lát ez nem ment.

A munkanélküli segély nyugodt, jó, rendes dolog.

Minden héten kétszer lepecséltem az igazolványomat. Sorban állunk a pecsételésnél a többi munkanélküli szellemi munkással. Ott én velem mindenki jól bánik. Azelőtt én voltam a párisi nagy élet fejedelme, úgy hívtak, hogy „Páris hercege”, most avanszáltam.

Király lettem: a munkanélküliek királya.

Csak az téved, aki azt hiszi, hogy én most szomorú, vagy letört vagyok.

Hogyan ment fönkre Poiret

Rövid szünet. Poiret tovább beszél.

— Hogyan történt az egész összeomlás? A kezdetre nem emlékszem. A baj, azt hiszem, akkor kezdődött, amikor részvénytársasággá alakult át a Maison Paul-Poiret. A divathoz, izléshez fikarcnyit se értő finanszírozni urak úgy érezték, hogy a pénzükrézt be tudják tölteni az én szerepemmel. És minden módon igyekeztek elkezdve- niteni. Sikerült is nekik. Meguntam a saját üzletemben való bajoskodást. Nekivágtam egy amerikai turnénak. A dolog kitűnően sikerült. Háromszázezer frankot kerestem az előadásaimmal.

De a pénzt sose láttam. A menedzserem megszökött velem.

De rosszul járt.

A mester felállt. A terrasz korlátjához lépett. Eddig bohémas hangja hirtelen vészessé vált.

— Az én pénzemen valamit öltet akart finanszírozni a tolvaj. Felült egy repülőgépre és egy válogatott pilótával le akart szállni egy felhőkarcoló tetejére. Meghalt, szétzúzta a fejét. Amerika után még rosszabbul ment minden idehaza. A részvénytársaság egyszerűen kitört a vállalatomból. Maradt még nyolcmillió frankom. Ezt elvitte Oustric ur, az 1930-as jobboldali kormányok Stavisky-je.

Az utolsó centimesig mindenem elveszett Oustric kezén.

aki most kitöltve neveltséges büntetését, nyugodtan sétálgat Párisban. A titkáraját, aki tulajdonképpen beugratott, már utólérte a büntetés. Itt lakott velem szemben. Innen a terraszról akár mikor leléphettem volna jó kis pisztolyommal a szobájában. De nem került erre a sor. A titkár ur végzett magával. Nem várta meg az én golyómat.

Poiret hangja hirtelen vidámmá változott:

Fiatal vagyok, erősnek érzem magam s tele vagyok ideákkal.

Most már nem is titkolják ellenfeleim, hogy ezért félnék tőlem. Félnék a hadjáratomtól, amit az amugy is halálraírt kasztávat ellen fogok indítani, a demokratikus, tömegeknek szóló, mindamelllett újszerűen izléses divat nevében.

Európa polgári asszonyainak kell dolgoznom!

És megfeszítem most minden erőmet, mert újra felszínre akarok jutni.

Aki él, még nem vesztett el semmit

Ime Poiret nagy terve:

— Ha nem csalódom, most becsületes finanszírozóra akadtam, aki hajlandó megfelelő anyagi eszközöket rendelkezésemre bocsájtani. Kapok tőle egy óriási luxus-autókart és talán

még októberben elindítom európai útjára a Poiret-divatkaravánt.

Van olyan százötven modellem, amelyet még nem látott Páris. Menkeneket is viszek magammal és sorra látogatom a legifőbb európai városokat.

— Én nem konkurenciát megyek csinálni ezekbe a városokba a helybeli szalonoknak. Mo-

Kérje mindenütt a

GOLF

BOROTVA-PENGÉT!

(Az acéllipar legtekélyesebb alkotása)
és öröme lesz a borotválkozásban.

Vezérképviselő: **Fridmann Armin**
Oradea, Promenáda Eminescu 18. 3171

delljeimet csak vízonteiadók láthatják meg. Turném célja divat- és újszerű izléspropaganda. És amellert biztos vagyok benne, hogy

olyan reklámot csinálók a széles tömegekben az öltözködésnek.

az olcsó, amellert izléses divatnak, hogy az egész divatipar hasznát fogja látni.

— Most rosszul megy nekem. Egészen biztos, hogy ha egy kicsit nagyobb kényelemben nyomorognék, ellustulnék.

Poiret mester fiatalos magabizással fejezi be a beszélgetést. Hisz a terveiben, hisz önmagában és reméli, hogy a munkanélküliek királyából egyszer ismét „Páris hercege” lesz...

Trombitás - pensio

BALATONLELLE.

A Balaton partján.

2400 □-öles parkkal. — Saját strand a házban. Szobák, folyó hideg-meleg vízzel, naponta 4-szeri bőséges étkezéssel főszezonban személyenként 7—9 pengőig. Elő és utószezonban személyenként 5—6 pengő.

Gyermekeknek 50% kedvezmény.

10 napi tartózkodás után 60% vasúti kedvezmény. Több személy után árkedvezmény. — Bővebbet: 424

Trombitás-pensio Balatonlelle.

H. SZIKLAI GIZI tánc tanárnő

szeptember 4-én, kedden este tánciskoláját megnyitja a „FEHÉR KERESZT” nagyertermében, kezdők és haladók részére. Beiratkozás és felv. látogatás lakásán. Str. Corceator 7. — Délutáni gyermek- és deák-kolonok. — Magánórák és magánkolonok tanítás a Mondain táncok legújabb változataiból. **FIGYELEM! Balett- és torna-iskola!** Táncgimnasztika, ritmika és művész táncok tanítása egyénileg és csoportokban. 3439-40

SPORT KÖZLÖNY

Murgu vezeti az Unirea-Tricolor—Gloria-CFR nemzeti bajnoki mérkőzést

A vasárnap Aradon eldöntésre kerülő Unirea-Tricolor—Gloria-CFR nemzeti bajnoki mérkőzést Murgu vezeti. A bucuresti-i csapat szombaton este érkezett meg Aradra. A csapat vezetői kijelentették, hogy győzelmet várnak együttesüktől, azt azonban elismerik, hogy a Gloria-CFR kemény ellenfél lesz. Az aradi együttes, amely az egész hetet szorgalmas tréninggel töltötte el és készült a vasárnapi nagy találkozóra, kitűnő formában várja az Unirea-Tricolorral való összecsapást. A Gloria-CFR sporttelepén eldöntésre kerülő Unirea-Tricolor—Gloria-CFR-meccs iránt város-szerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert bizonyos, hogy a meccs rendkívül heves iramú, izgalmas küzdelmet fog eredményezni. A nagy érdeklődésre való tekintettel a rendező egyesület úgy határozott, hogy vasárnap délelőtt a Fehér Kereszt halljában elővételi pénztárt állít fel. Az Unirea-Tricolor—Gloria-CFR-meccs előtt Transilvania—CAA barátságos mérkőzés lesz. Az Intelegerea-pályán a Juven-

tus és az Intelegerea, a két új elsőosztályú egyesület barátságos mérkőzést játszik, amely nagy érdeklődésre tart számot. A Titanus-pályán a Vulturul—Titanus-meccs lesz. A rovinei pályán a Virtutea és a sannicolaulmic-i Banatul-meccs kerül lebonyolításra. A vasárnapi aradi bíródelegálás és részletes sport-programm a következő:

Gloria-CFR-pálya: 10.45 óra Transilvania ifj.—Gloria-CFR ifj., bíró Ardelean, 13.50 óra CAR—USA, bíró Varga, határbíró Genesi. 15.30 óra Transilvania—CAA, bíró Muntean, határbírók Sasu és Vecsernyés. 17.00 óra Unirea-Tricolor—Gloria-CFR, bíró Murgu, határbírók Ciorogariu és Prebst. — AMEFA-pálya: 10.00 óra AMEFA II.—Tricolor II. bíró Szabó János. — Intelegerea-pálya: 17.00 óra Intelegerea—Juventus, bíró Marita, határbírók Schneider és Mágori. — Titanus-pálya: 17.00 óra Titanus—Vulturul, bíró Polareczky, határbíró Morócz. — Rovinei-pálya: 16.30 óra Virtutea—Banatul, bíró Pálfi.

Küzdelmek a Camarasescu- és Caracostea-kupáért Aradon

Vasárnap délelőtt a Gloria tennispályáján érdekes küzdelmek indulnak meg. A Caracostea- és a Camarasescu-kupáért folynak a versenyek az oradeaiakkal és a nagyszerű sportesemények elé élénk érdeklődéssel tekintenek. Vasárnap délelőtt a Caracostea-kupáért a női egyesben

Poppné-Zizovics Lenke és Piso Baba, valamint Bereczky és Somogyi Klári küzdenek.

A két mérkőzésen kívül a következők kerülnek délelőtt lebonyolításra: Caracostea-kupáért, Petrovici, Wechsler—Gitta—Craznic dr., Camarasescu-kupáért: Steiner, Wechsler—Petrovici, Gitta. — Női páros: Poppné-Zizovics Lenke, Bereczky—Somogyi Klári, Piso Baba. — Vasárnap délután: Bereczky—Piso,

Poppné-Zizovics Lenke—Somogyi Klári, Petrovici—Wechsler és Steiner—Gitta. Ha a pálya holnap, illetve vasárnap délelőttig nem száradna annyira fel, hogy a programmon lévő mérkőzéseket lebonyolíthassák, úgy az délutánra, míg a vasárnap délutáni rendkívül érdekes programm hétfő délelőttre marad.

O Részletek Anderson svéd diszkoszvető világrekordjáról. Ismeretes, hogy a svéd-norvég országok közötti atlétikai verseny legkiemelkedőbb eredménye Anderson svéd diszkoszvető új 52.42 méteres világrekordja volt. Anderson tüneményes formában van és ezen a versenyen minden dobása 50 méternél több volt. Anderson a következő sorozatot dobta: 50.05, 52.23, 50.60, 51.50, 51, 52.42.

O Bodosi, a magyar magasugró rekorder nem indul Torinóban. A magyar magasugró rekorder, Bodosi, aki a magyar atlétika egyik reménysége volt, nem indul a torinói atlétikai Európa-bajnokságokon sérülése miatt.

O Párisba érkeztek a magyar uszók. A magyar uszó- és vízipólóválogatott, mint ismeretes, angliai turát bonyolított le. A magyar uszók Franciaországban folytatják turájukat. A versenyzők Párisba érkeztek, a tura első állomására.

Vasárnap Újpest—Hungária-derbi-meccs lesz Budapesten

Budapesten vasárnap játszik le a meginduló magyar profibajnokság első őszi teljes fordulóját, amelynek során Újpest—Hungária derbi-meccs kerül lebonyolításra. A derbin kívül a következő meccsek kerülnek lejátszásra: Ferenováros—Phöbus, Budai „11”—Bocskai, Soroksár—Kispest, Szeged—Attila, Somogy—III. kerület FC. A magyar elsőosztályú profibajnoksággal egyidejűleg a II. liga is megkezdí vasárnap az őszi bajnoki csatározásokat.

Magyar vagy német iratok, román nyelvűeket magyarra vagy németre fordít és hitelesít T. SELAGIAN hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. Hivatalos órák: d. e. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig. 8625

O Ausztria vezet a vitorlázó Európa-bajnokságban. A Wörthi-tavon rendezik meg a vitorlázó Európa-bajnokságokat, amelyek összesített eredményében Ausztria vezet a magyar vitorlázók előtt, a harmadik helyen Olaszország van.

O Választmányi ülést tart a Fortuna. Az aradi másodosztályú egyesület, a Fortuna, szeptember 5-én, szerdán este fél kilenc órakor, a saját klubhelyiségében (Preiszféle vendéglő) választmányi ülést tart, amelyre a választmányi és vezetőségi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

a főszerepben kerül színre a pesti őszi szezon legnagyobb színpadi eseménye: a

Alpár Gittával DUBARRY a „Fővárosi Operettszínház”-ban.

Fiatalember az orvosnál.

Beteg: Doktor ur kétségbe vagyok esve. Mit fogok kezdeni? Orvos: Előbb kellett volna rám hallgatnia. Primeros, Primeros! Primeros megvita volna Önt minden kellemetlenségtől.

Maróth Annie egyetlen koncertje és előadóstje Aradon

Vele együtt lép fel Markovits Rodion, a kiváló író

Szeptember 22-én, szombaton este olyan művészi eseményben lesz része Arad közönségének, amilyenre már régen vágyakozik ennek a városnak delikátlizlésű publikum. A Minorita rend kulturházában tartja meg ugyanis ennek a városnak tehetséges szülőtte és művészetében beérkezett urleány Maróth Annie egyetlen koncertjét és előadóstjét. Elégé ismert az a kirobbanó, hatalmas siker, mely Maróth Anniét Budapesten fogadta. Mint még alig ismert fiatal zongoraművész és előadó lépett fel magateremtette új művészi műsorával a Belvárosi Színházban és egycsapásra meghódította a legszigorubbannak tartott kritikuskokat. A magyar főváros sajtója, kivétel nélkül egybehangzó magas elismerés és válogatott dicséret hangján emlékezett meg a fiatal művészről különleges produkciójáról. Valósággal új zenei, illetve előadói műfajt teremtett érdekes és egyéni beállításával. Lényegében ez volt a budapesti sajtónak ugyszólván egyöntetű megállapítása. A zenét, a klasszikus és modern muzsikát a klasszikus és modern költészettel hozta közös nevezőre Maróth Annie és egy főváros sajtója fölértékeltte és nagyrabecsülte nemcsak e gondolatnak és vállalkozásnak érdekességét és ujszerűségét, hanem a kivitelnek művészi tisztaságát is.

Ilyenformán érthető, hogy egyetlen koncertje iránt, mely szeptember 22-én, szombaton este lesz a Minorita Kulturház stílusos és elragadóan intim milliőjében, Aradváros társadalmának minden rétegében páratlan érdeklődés nyilvánul meg és a zene és a költészet különleges találkozásának tekintik a ritka művészi eseményt.

Még fokozza a nagy varakozást két körülmény. Hogy Maróth Annie koncertjének keretében lép talán először az aradi publikum elé Markovits Rodion a világhírű magyar író, akinek A Szibériai Garnizon című regénye elsőnek futott be a világirodalom legelőkelőbb zónájába. Markovits Rodion magas, nagyvonalu mondanivalói mellett szellemes és lebilincselő előadó. És nem utolsó sorban egészíti ki a diszes estét az, hogy Szép Ernőnek a kiváló és nagyszerű budapesti írónak erre az alkalomra Maróth Annie részére írt prologusa vezet be. Jegyek már kaphatók a Sándor jegyirodában.

Ongyilkos lett egy táncosnő, a budapesti botránykrónikák sokat szereplő alakja

Budapestről jelentik: A budapesti botránykrónika egyik sokat szereplő alakja, Kovács Lili, akit az artisták világában Széchenyi Lili néven ismernek, 22 éves táncosnő, egyik József-körúti ház harmadik emeletéről levetette magát és haldokolva szállították a Rókusha. Az artistanő férjes asszony és a férje dr. Dobay Jenő, a Rókus-kórház orvosa. Érdekes, hogy éppen az ő osztályába szállították az öngyilkos artistanőt, akit a tőle már régebben különváltan élő férje operálta meg. Dobay dr. az operáció után kijelentette az újságíróknak, hogy Kovács Lili állapota reménytelen, öngyilkosságának állítólag szerelmi bánat az oka.

3—4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel.

november 1-re előnyösen kiadók.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 333

Ha Bukarestbe utazik szálljon meg a

GRAND HOTEL Lafayette - ben.

Szállodánk a főváros szívében a Calea Victorián fekszik. 250 nyugat-európai kényelemmel berendezett szobában hideg és meleg víz, telefon, fürdőszobák.

Teljes penziót (szoba, reggeli és étlap szerint választható 3-3 fogásos ebéd és vacsora) már három napi tartózkodásnál is 300 leitől nyújtunk.

Gyönyörű hall, fogadó és társalgó termek, író, olvasó szalon, terraszkerf. Iskolázott, fegyelmezett, magyarul is beszélő személyzet.

Minden vonatnál kényelmes autóbuszunk és tolmácsunk várja vendégeinket.

Elvünk: „Mindent a vendégért”!

GRAND HOTEL LAFAYETTE

A megcsonkított Kossuth-szobor mellé került a levágott fejű carei-i Kölcsey-szobor is

A városvezetőség a carei-i magyarság vezetőivel egyetértőleg határozta el a megrongált kulturális emlékmű teljes szétszedését — Közel négy évtizeden át állott háborítlanul Kallós Ede szobrászművész remekműve

Careimareból jelentik: Hirt adott az Aradi Közlöny arról az általános megdöbbenést keltő kulturumbolástról, amely immár másodízben játszódott le Careimareban, szomorú nevezetességé avatva a csendes kis satumarevidéki mezővárost. Az impériumváltozás utáni években ismeretlen tettesek vasfűrészsel csonkították meg a magyar demokrácia egykori hirdetőjének, Kossuth Lajosnak szobrát és most a magyar irodalmi nyelv egyik kialakítójának, Kölcsey Ferencnek ércszobrát érte ugyancsak a sors. A városka egyik terén, három országút keresztezőpontján történt a barbár merénylet, amelynek tettesei ugyancsak vasfűrészsel dolgozva, megfosztották fejtől a kulturális emlékmű főalakját. A careimarei Károlyi grótok parkjában csodálatosképpen ezidőben nem tartózkodott egy rendőr sem, holott a szobor az egyik legforgalmasabb helyen állott és megcsonkítása is huzamosabb időt vehetett igénybe. A merénylet felfedezése után a város magyarsága felkereste a polgármestert, akinek intézkedéseit kérték a kulturbotrány megtorlására.

Kölcsey Ferenc 1897-ben kapott szobrot Careimareban és az akkori képviselő, gróf Károlyi István indította meg a nagyszabású kulturpropagandát az emlékmű felállításának érdekében. 1898. április hó 4-én, fényes kulturünnepségek keretében leplezték le az egyik legkitünőbb magyar szobrász alkotásaként Kallós Ede remekművét, amelynek talapzatánál az akkori erdélyi magyar publicisz-

tika egyik legragyogóbb tollu vezére, Bartha Miklós mondott avató-beszédet. Csaknem négy évtizeden keresztül állott háborítlanul ez a kulturális, a maga nemében külön is művészi értéket reprezentáló emlékmű Careimare leglátogatottabb terén, hirdette az emberi szellem nagyságát, míg végre szembe vetették rá a titokzatos szoborrombolók, akik nyilván a magyar kultúra iránt érzett ellenszenvüknek kívántak barbár cselekedetükkel kifejezést adni. Mindenesetre Careimare polgármestere a magyarság carei-i vezetőivel egyetértőleg, még az elmúlt nap folyamán intézkedett, hogy városi munkások bontsák szét a megrongált emlékmű talapzatát,

leszereljék az ugyancsak művészi értéket képviselő vasrácszatot, amelyeket a fejtől megfosztott bronz-alakkal egyetemben, a város háza épületének földalatti raktárhelyiségeinek egyikében helyeztek el. Külön megemlékezésre méltó körülmény, hogy a megcsonkított emlékmű éppen abba a helyiségbe került, ahová évekkkel ezelőtt az ugyancsak megrongált Kossuth-szobrot raktározták el.

Utókura

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

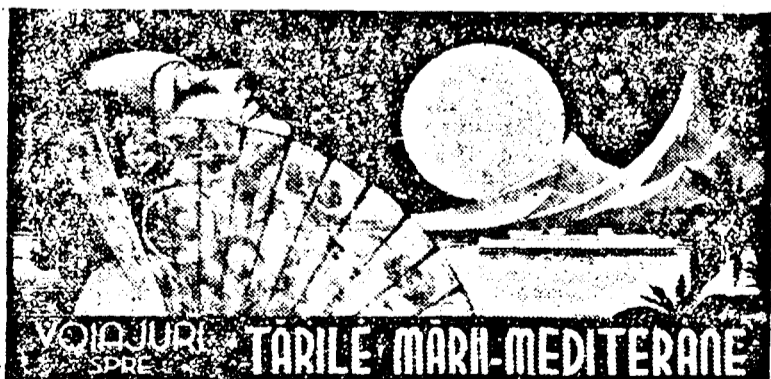
Budapest.

Sport, szórakozás, strandfürdő.

425

Olecsó vakáció utazások

a német afrikai vonal szép hajóival.

Utrány: Hamburg—Rotterdam—Antwerpen—Southampton—Lissabon—Cintra—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Valdemosa—Genua. ☉ Teljes részvételi díj **Lej 16.000.** ☉ Kirándulások az 8-as érintett kikötőkben tehető. Legközelebbi indulás D. „Unsambara” szeptember 1-én. D. „Tanganjika” szeptember 29-én. D. „Njassa” augusztus 11. megtelt. ☉ Egy testőri, nagyon a ánlható és olecsó Földközi tengeri utazás. ☉ Prospektus és felvilágosítás

Hamburg—Amerika Linie képviselőtől:

461.

Künstler Utazási és Vizumirodában Arad Bulev. Regina Maria 24. szám

Csakhogy élek..?

— mondja Sárossy Baba a kórházi ágyon

Az aradi köz-kórház belgyógyászati osztályának egy kétágyas szobájában fekszik az utóbbi napok „szenzációja”, Sárossy Baba aradi urileány, aki elkeseredésében meg akart válni az élettől, mert nem lehetett azé, akit szeretett. A filigrán természetű, szőke leány szinte elvész a nagy kórházi ágyon, nem látszik huszévesnek, talán csak tizenhatnak. Mosolyog és nevetve beszélget barátinőjével, aki egy percre sem mozdul el az ágya mellől.

Az öngyilkosjelölt szőlőt eszik, a luminált már régen elfelejtette, olyan, mintha valami egészen könnyű betegség néhány napra ágyhoz kötötte volna. Amikor a szobába lépünk, egy pillanatra sem hagyja abba a szőlőevést, közben pedig nyugodtan feleget a kérdésekre.

— Hogy miért akartam meghalni, azt már mindenki jobban tudja, mint én — mondja nevetve — az újságokat még nem mutatták nekem, de azt mondják, hogy sokat irtak rólam.

Elmondjuk, hogy milyen szenzáció központjába került, mindenki róla beszélt, de nincs valami nagyon mgilletőde. Még az se volt rá különös hatással, amikor azt kérdeztük, hogy érdemes volt-e...?

— Érdemes? — egy kicsit elmélázik — ugylátszik, mégsem olyan könnyű erre felelni. — Tudja Isten, az a fontos, hogy ismét táncolhatok. De most nem akarok a dologra gondolni.

A szomszédos ágyon fekvő beteg, aki ugylátszik már nem először hallgatta végig a szép szőke Baba esetét, kicsit idegesen jegyzi meg:

— Az egész nem volt olyan nagy dolog, hiszen nem történt semmi baj.

Ebben a betegnek nem volt igaza, mert ez a „nem olyan nagy dolog” könnyen életébe kerülhetett volna ennek a viruló szép, husz éves leánynak. Baba most először komolyodik el és halkán mondja:

— Semmi sem fontos, csak az, hogy élek!

A szőke Baba örül, kimondhatatlanul örül az életnek...

Felrobbant az esőbomba

Dallas. (Texas). Mesterséges esőt akart előidézni dr. Boze dallasi vegyész, de esőbombája felrobbant és súlyosan megsebesítette. A szokatlan baleset 3500 méter magasságban, a levegőben történt. Az amerikai esőcsináló egy pilóta társaságában kis sportrepülőgépen szállt fel, hogy megkísérelje saját találmánya szerint az esőcsinálást. A bomba azonban a repülőgépen felrobbant. Szerencsére a gép és a pilóta sértetlen maradt, úgy hogy baj nélkül vissza tudtak térni a földre. Dr. Bozet kórházba kellett szállítani.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás

mindazoknak, kik szerető férjem,

Rotariu János

vasuti tisztviselő temetésén megjelentek, koporsóját virágokkal elhalmozták és fájdalmas óráimban igyekeztek vigasztalással szolgálni. Köszönetet mondok továbbá összes jó kollégáinak, kik Timisoaráról a megemlékezés szerető virágaival öt aradi utolsó utjámig elkísérték. Ugy szintén köszönetet fejezem ki a „Kegyelet” temetkezési vállalatnak a temetés impozáns megrendezéséért.

Arad, 1934. augusztus hó 31-én.

Özv. Rotariu Jánosné,
szül. Kincses Janka,
valamint

a Rotariu- és Kincses-család.

mindenfélől

Uj ágyu — a sztratoszféra-bombák ellen

Még bizonytalan, milyen tudományos, vagy gyakorlati eredmények érhetők el a sztratoszféra repülések által, de az amerikai haditudomány még a legrosszabb eshetőségekre számít. Mint a new-yorki jelentések mondják, Saint Louisban, az amerikai hadiszakértők előtt kipróbálták egy új típusú 12 és fél kaliberes, messzehordó ágyut, amely 18 kilométeres magasságba röpti a lövedéket. Az új ágyut azért találták szükségesnek, mert amerikai katonai körökben lehetségesnek tartják, hogy rövidesen a haditudomány is profitál a sztratoszféra-repülésből és már előre védekezni akar — a sztratoszféra-bombák ellen. Az új ágyu elektromos magasságmérővel rendelkezik és 18 ezer méter magasságig minden repülőgépet, vagy léggömböt elpusztít.

Trockij hasonmása Bécsben

Hatalmas csődület keletkezett a napokban Bécsben, a Schwartzberg téren, ahol az érdeklődés középpontjában ötvenév körüli ingujjas férfi állt. A furcsán viselkedő férfi a megtévesztésig hasonmása Trockij kommunista vezérnek és hamarosan elterjedt a híre annak, hogy Trockij az osztrák fővárosba érkezett. Rendőrség igazoltatta le a férfit, aki elmondotta, hogy dr. Dumoulin Julien franciaországi orvos és Bécsben ellopták tárcáját 3000 svájci frankkal és összes irataival. A gyanúsán viselkedő orvost az egyik idegstanatóriumba szállították, elmeállapotának megvizsgálása céljából.

Amerikai találmány: a hálás férfiak klubja

Oklahoma városában Webb lelkész új klubot alapított: a hálás férfiak klubját. A tagok csak nős férfiak lehetnek, akik hálásak feleségüknek azért a boldogságért, amelyet számukra a házasság jelent. A belépési nyilatkozattal egyidejűleg a következő esküvőt kell aláírni a tagoknak: *Unnepélyesen kijelentem, hogy legalább egyszer naponta megcsókolom a feleségemet és közlöm vele, hogy szeretem. Kötelezem magam arra, hogy egyszer napjában megdicsérem az általa készített ételt és minden alkalmat felhasználok arra, hogy valami kedveset mondjak neki.*

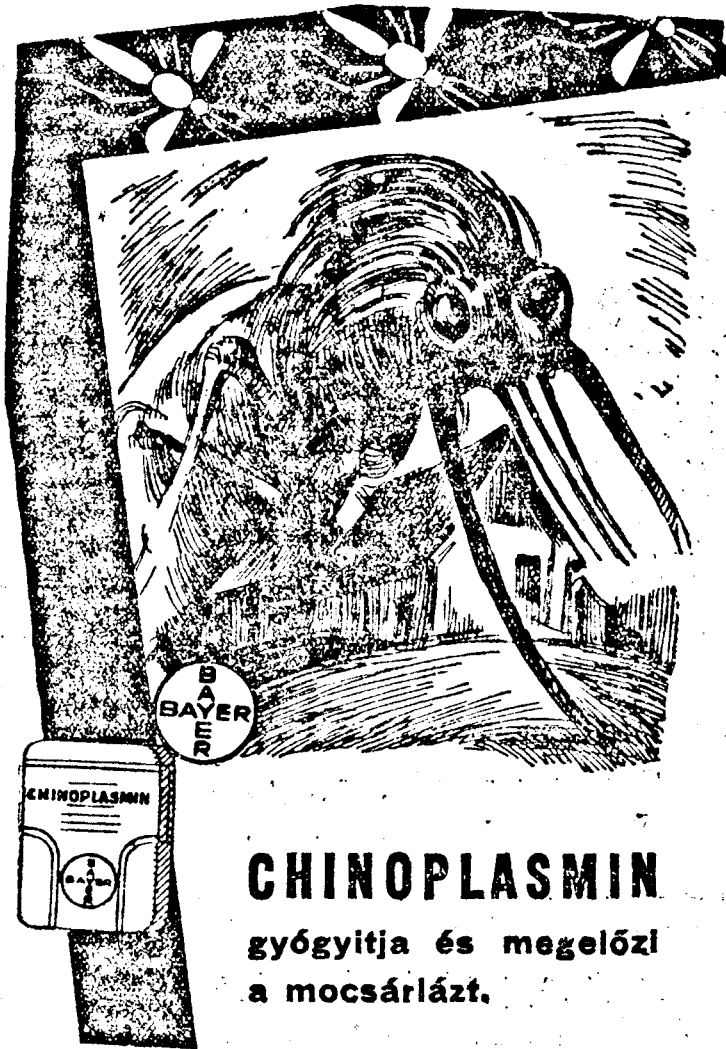
A furcsa klubnak már többszáz tagja van.

Kártérítés az elégett szerelmeslevelekért

Mr. Baldwin Rethel, az amerikai Seattle városbeli lakos nemrégiben biztosítást kötött és nemcsak butorait, hanem leveleit is bebiztosította. Néhány nappal ezelőtt szobatorúzt keletkezett nála és 38 szerelmes levél elégett, amiért Rethel 190 dollár kártérítést kért a biztosítótársaságtól. Kijelentette, hogy kötvényében külön szerepelnek a levelek, egy-egy szerelmeslevél öt dollárt ér. A biztosítótársaság megtanácskozta az ügyet ügyvédjeivel — és végül kifizette a kártérítést az elégett szerelmeslevelekért. Amelyek így kettős élvezetet hoztak a derék Mr. Rethelnek... egyszer, amikor elolvasta őket és másodszor, amikor — pénzt kapott értük...

Férfi kerestetik, aki felébreszti az alvó Csipkerózsikát

Amerika „csipkerózsája” Patricia Maguire csikágói gépirókissasszony, aki 1932 február-15-e óta szakadatlanul alszik. Az álomkóros lány enni tud, de egyébként teljesen mozdulatlan és szemét sohasem nyitja ki. A legkülönbözőbb orvosok próbálnak meg mindent, hogy felébresszék, de minden kísérletük kudarcot vall. Csak egyet figyeltek meg nála: a zenére bizonyos fokig reagál. Különösen a rádió közvetített énekhang hat rá: ilyenkor gyakran mosolyog álmában. Anyja most elhatározta, hogy új rádiókészüléket vesz, amely az egész világ adóállomásait foghatja. Addig kísérletezik, amíg talál valahol egy olyan férfit, aki az alvó Csipkerózságra az eddigieknél erősebben hat. Ebben az esetben minden költséget rásszám, hogy az illető férfit Csikágóba hozhassa. Azt reméli, hogy az alvó Csipkerózsát, épügy, mint a mesében, fel fogja ébreszteni a „tündérherceg”, aki valószínűleg valamelyik rádióállomás egyik népszerű énekese lesz.

CHINOPLASMIN
gyógyítja és megelőzi
a mocsárlázt.

CHINOPLASMIN

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Mostanig nagyon kedvezőtlen Arad és Aradmegye gabona-és gyümölcskivitele

Beltölti főzelék- és gyümölcsszállításunk is telére csökkent. — Az Aradi Közlöny munkatársa a vámhivatalban és a vasúti raktárban

„Nagyszerű kilátások a gyümölcskivitelre”. — „kitünően megszervezzük a gyümölcs- és gabonaexportot”. — „többszáz millió lej bevétele lesz az országnak a gyümölcsszállításból”. — „teljes erővel megindult a gyümölcs-export” — ilyen és ehhez hasonló címek alatt hasábos tudósítások jelentek meg a beltölti lapokban a hivatalos és a félig hivatalos nyilatkozatok, a szállítási tervek, az ígéretek és egészségügyi rendelkezések fogantatása következtében.

Aradot érthetően közelről érintették ezek a készülődések, mert nagy gyümölcs- és gabonatermő vidék központja ez a város, amelynek hosszú évtizedeken keresztül, igen jelentékeny jövedelme volt a gyümölcs, a gabona, a liszt és az olajmagvak kiviteléből.

A hizott vágóállatokból is a jó pénzügyi viszonyok között hétről-hétre százával szállítottak Bécsbe, Prágába, Pozsonyba, és a jól fizető egyéb piacokra.

De mit keresnek ma az aradi és aradmegyei termelők és exportőrök? Ez a kérdés foglalkoztatta munkatársunkat és hogy erre megbízható felvilágosítást kapjon, szombaton kiment az aradi vámhivatalba és az állomás raktárfőnökséghez. A kapott információk sajnálatosak, elszomorítóak, mert az igazolják, hogy az aradmegyei kitünő és nagymennyiségű gyümölcsből mostanig keveset vittek Bécsbe, Prágába, Berlinbe, Zürichbe, és más, jóvalutájú országokba.

Ez év júliusban az aradi vámhivataltól mindössze egy 15 tonnás vagonban szállítottak Bécsbe őrölt korpát (amelynek hivatalos

neve „irimic”) De augusztusban már 169.400 kg. őrölt korpát és 150 ezer kg. árpakorpát, továbbá 255 ezer kg. gyári moslék került exportálásra, de mindezt csupán egy cég vitte ki a külföldre.

Az idei nagy gabonatermésből ezideig csupán a fenti kis kvantum hagyta el az aradi vámhivatalt.

Ez év januárban és februárban azonban sok árpa és kukorica futott keresztül az aradi állomáson ausztriai és csehszlovákiai rendeltetéssel, de ezek nem nálunk, hanem Basarabiában termettek és csupán a Duna befagyásának köszönhető, hogy a mi szárazföldi kikötőnkön keresztül hagyták el az országot. Ugyanis, amikor a téli hidegek miatt a Dunán a hajók nem közlekedhetnek, akkor exportálnak a cégek a szárazföldi vonalakon. Egyébként is 100—150 vagon befogadóképességgel teherszállító hajókon bonyolódik le a romániai gabonaexport legnagyobb része. Az említett mennyiségeken kívül a curtici-i (decebali) vámhivatalnál is feladásra került 50 vagon kukorica és 10 vagon tökmag, amelyeket Ausztriába exportáltak, de a velük szerződéses viszonyban lévő Csehszlovákia felé még ennél is kevesebb árut irányítottak.

— A pár év előtti export után — mondta az egyik általánosan ismert szállítócég főnöke, — százsor ilyennek kellene lenni a kivitelnek, amely nálunk, sajnos, sehogysem akar megindulni.

Lássuk, mi történik az aradmegyei dus gyümölcsstermésével?

Mivel Arad elsősorban behozatali vámállomás,

a friss gyümölcs kivitele szempontjából első sorban a decebali vámhivatal számít. De ott is elenyészően csekély a gyümölcskivitel. Arad-hegyaljáról szintén csak Bécsbe exportálnak zöldséget és néhány vagon szilvát. A csehszlovákiai piacokra csak később szállítunk téli almát és körtét, nem úgy, mint a múlt évben, amikor számottevő friss gyümölcsöt exportáltak a Hegyaljáról Ausztriába és Csehországba, pedig tavaly sokkal kisebb volt nálunk a gyümölcsstermés. Tudvalevőleg az exportálandó gyümölcsöt egészségi szempontból Junca mérnök, a minisi vincellériskola vezetője vizsgálja meg és rövid idővel ezelőtt kijelentette az államvasut aradi teheráru-raktárhivatalában, hogy alig volt e téren valami teendője.

— Ha már a külföldi jöppénzü fogyasztók kevés aradi és aradmegyei gyümölcsöt esznek, valószínűleg az erdélyiek ebben az évben sem lettek hűtlenek hozzánk — így vigasztaltuk magunkat, amikor Bucs CFR-felügyelőhöz, az aradi teheráru-raktár főnökéhez hivatalos felvilágosításért fordultunk s ő ezeket mondta:

— Nemcsak a közeli Petrosaniba, Sime-

riára, Devara, Sibiuba, Albauliára, hanem a távolabbi Clujra, Brasovba és környékére, de mondhatnám egész Erdélybe szállítanak az aradi és környéki gyümölcs- és főzeléktermelők és kereskedők. Erdély nagyrészt az aradiak és a környékiek látják el paradicsommal, zöldséggel, jó almával, körtével, szőlővel. Igaz, hogy a tavalyhoz képest az idén 40 százalékkal kevesebbet szállítottak, de a dinnyéből és hasonló cikkekből 70 százalékos a csökkenés. Az idén elég sok dió lesz és valószínűleg ismét a külföldre is történnek szállítások.

Eddig szólnak a hivatalos felvilágosítások, amelyekből Arad és környékének cég kedvezőtlen szállítási mérlege állítható össze. Ez azonban ne vegye el a termelők és kereskedők kedvét attól, hogy tovább folytassák a távoli vidékek fogyasztóinak megszerzésére irányuló eddigi fáradozásukat. De ebben nagy munkában fokozottabb támogatást kell kapniuk az illetékes hivatali fórumoktól is, amelyekről elvárhatják, hogy ezekben a nehéz időkben tényleg beváltják a kereskedelmet és a termelést segítő ígéreteiket.

(b. i.)

Létrejött az első kiegyezés Aradmegyében egy pénzügyintézet és a betevői között

A Nagylaki Takarékpénztár öt év alatt belétjeinek 40 százalékát fizeti és kamatot is ad — Megkezdődött a konverziós váltóadósságok rendezése

Mint ismeretes, azok a pénzügyintézetek, amelyek a konverziós törvény védelmét kérték, a törvény 52. szakasza alapján már hetek óta tárgyalásokat folytatnak betevőikkel és más hitelezőikkel, hogy október 7-ig kiegyezzenek, mert különben elvesztik a konverziós törvény előnyeit és épp olyan elbírálásban részesülnek, mint más adósok.

Az aradi és aradmegyei érdekelt bankok és takarékpénztárak is tudvalevőleg folyton tárgyalnak, de mostanig csunán egy aradmegyei pénzügyintézetnek, a Nagylaki Takarékpénztárnak sikerült a betevőivel egyezséget kötni.

Ennek a régi pénzügyintézetnek öt és fél millió lej betétállománya van, amellyel szemben számottevő a biztos kihitelezése, mert az a vidék a leromlott gazdasági viszonyok között is Aradmegye legjobb, leggazdagabb területei közé tartozik. Ez a takarékpénztár a betevők 70 százalékaival tegnap véglegesen megállapodott

Az egyezés olyképpen jött létre, hogy a takarékpénztár a betétek 40 százalékát fizeti ki öt év alatt és évente egy százalékos kamatot ad.

A pénzügyintézet vezetősége arra törekszik, hogy a takarékpénztárt nemcsak megmentse, hanem működését intenzíven folytassa. Ez az első egyezés, amely mostanig az aradi és környéki piacon létrejött.

Ezen a helyen számolunk be arról,

Nagyarányu textilcsempészet folyik Csehszlovákiából

— A bünszövetkezetet a magyar gyárak leplezték le —

Szokatlanul érdekes csempészet híre érkezik a magyarországi textilgyárak köréből. Köztudomású, hogy az utóbbi évtizedek alatt a magyarországi textilgyárak hatalmas területeket hódítottak és az elzárkózási politikát megelőző időkben sok külföldi piacot is láttak el áruval. Mivel a magyarországi textilárak exportja is lecsökkent, a gyárak erőteljesebben szervezik meg az ottani belföldi eladást és nagy gonddal vigyáznak arra, hogy vevőik lehetőleg ne hozzanak forgalomba külföldi tilos árut. A magyarországi textil cégek egy része éveken át igen sok árut kapott a csehszlovákiai ipartelepekről, amelyek az elzárkózás következtében veszítettek forgalmukból és a legújabb megállapítás szerint anyagi veszteségeiket most törvénybeütköző cselekedetekkel is igyekeznek csökkenteni. Csehszlovákiából ugyanis igen nagy tételekben csempészik az árut Magyarországra és ezt most sikerült leleplezni.

Nem jelentéktelen határszéli alkalmi csempészetekről van szó, nem szegény nyomorgó batyuzókról rántotta le a leplet, hanem olyanokról, akik

hogy a falusi mezőgazdasági adósok egy része, amely már évek óta nem tett elciget adósságfizetési kötelezettségének, megkezdte váltóinak rendezését.

Ezt közölték ugyanis a Nemzeti Bank budapesti igazgatóságánál az intézet vidéki fiókjainak főnökei, akiket a jegybank kormányzója a konverziós törvény végrehajtása körüli megbeszélések végett összehívott. A gyűlésen megjelent Rezső Gheorghe, a Nemzeti Bank aradi fiókjának igazgatója is. A vidéki fióktintézetek hónapokon keresztül dolgoztak a birtokukban lévő konverziós váltók csoportosításán és ezt a nagy munkát rövid idővel ezelőtt befejezték. Az aradi jegybankfióknál körülbelül tizezer darab ilyen visszle-számított váltó van, amelyeknek összege megközelíti a százmillió lejt.

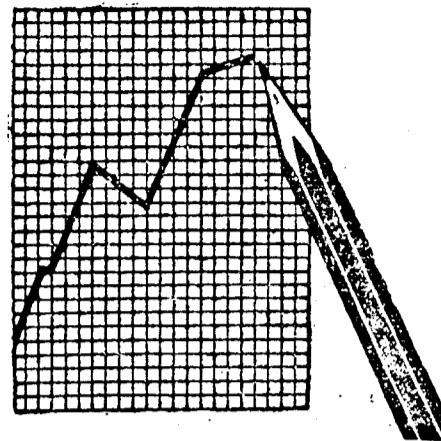
A Nemzeti Bank fiókjai körlevelet intéztek az összes konverziós váltóadósokhoz, akikkel tudatták, hogy visszleszámítás folytán a jegybank tárcájába kerültek a váltók és ha az adós azonnal kifizeti tartozásának 30 százalékát, akkor a további kötelezettségtől teljesen felszabadul. De ha 30 százalékot készpénzben nem bir kigyenlíteni, úgy jogában áll 17 év alatt, 34 féléves részletben az adósság 50 százalékát kifizetni és eme kötelezettségnek november 1-től kezdődően kell eleget tenni. A gyűlésen részt vett vidéki igazgatók jelentéséből az az örömdetes tény állapítható meg, hogy azok a mezőgazdasági adósok, akik hosszú ideig semmit sem törlesztettek, most megkezdték adósságaik rendezését.

vagonszámra csempészik át a cseh árukat. Csehszlovákiának ama vidékeiről, amelyek a békeszerződés megkötése előtt Magyarországhoz tartoztak, hónapokkal ezelőtt indult meg a textilárak csempészése, amelyet magyarországi zugkereskedők követnek el, amint ezt Budapesten pontosan kinyomozták. Az egyik csehszlovákiai gyár tulajdonosa is egész nyíltan jelentette ki:

— Amikor a vevő beállít hozzám, szinte boldog, hogy elveszem tőle azt a huszezer, vagy ötvenezer csehszlovákiai, amit biztosan tilos uton szerzett meg, mert rendszerint más országból sibohta hozzánk. Örül, hogy ezt a fekete valutát átveszem tőle és gyorsan megállapodunk az áru szállítására. Annak rendje és módja szerint el is viteti az árucikkeket, amelyeket rendszerint „Bernstein” — „Bernfeld” vagy „Arányi” nevre szállítunk a legközelebbi magyar határállomásra. Fogalmam sincs róla, hogy kik ezek, de én mint kereskedő köteles vagyok a tölem vásárolt árukat átadni. Hogy a vevő miképpen juttatja át a textilárut a vámhivatalnál, annak ellenőrzése nem tartozik rám.

reklámélet

feljavitja az ön üzleti forgalmát
mert ötleteket ad, segít, informál

szerkesztő: balogh sándor

évi 530 lejt előfizetésért díjtalanul megkapja: naményi-dr. herman-nádai „reklám” című szakkönyvét, 300 oldal terjedelmű, 60 műmelléklettel, bolti ára 720 lejt.

Kiadóhivatal: budapest, bálvány uccsa 12. szám

Vannak nálunk olyan cégek is, amelyek néhány hónap alatt fél milliárd csehszlovák értékű textil cikket adnak el budapesti rendeltetéssel, de természetesen ők sem érdeklődnek aziránt, hogy miképpen jut be az áru Magyarországra. Csak most értesültünk arról, hogy vevőink notorius csempészek, akiknek letartóztatása már néhány nap múlva várható.

— Gyümölcskiállítás Turnuseverinben 50 százalékos utazási kedvezménnyel. E hó 9-étől 25-ig gyümölcskiállítás lesz Turnuseverinben és a CFR igazgatósága 50 százalékos utazási kedvezményt ad e célra. Ugyanis a Turnuseverinbe váltott egész jeggyel vissza díjtalanul lehet utazni, de a Rapid-vonatra a tikkét árát külön meg kell fizetni.

— Németország általános fizetési moratóriumot kér külföldi tartozásaira. A berlini hivatalos Wolf iroda jelenti, hogy Schacht dr. a németbirodalmi bank elnökgazdátja a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus tegnapi megnyitó ülésén hosszabb beszédben ismertette Németország jelenlegi pénzügyi helyzetét és rámutatott arra, hogy a súlyos gazdasági viszonyok miatt a birodalom nem bír eleget tenni külföldi kötelezettségeinek. Ezért ezekre a tartozásokra általános moratóriumot fog kérni.

— Háromszáznegyven millió lejtért vásárolt búzát a gabonakormánybiztoság. Bucarestből jelentik: A gabonakormánybiztoság tovább folytatja vásárlásait a be- és kivitt szövetkezetek útján. Mostanig 7600 vagon búzát vett 340 millió lej összvételárral, amelyeket az alábbi alapokból fedezett: 1. a tavaly megmaradt összeg; 2. a Földhitelintézet búzavásárlási különalapja; 3. a Nemzeti Banktól e célra kapott összegek. Egyébként az utóbbi napokban kevesebbet ajánlottak fel megvételre a termelők, mert az árcsökkenés miatt, közvetlenül a piacon is ugyanolyan áron bírják eladni, mint amennyit a kormánybiztoság fizet.

— Erdélyből és Basarabiából 750 vagon alma exportálható Németországba, leszállított beviteli vámmal. Bucarestből jelentik: Manoilescu-Strunga alminiszter szombaton érkezett vissza külföldi utjáról és közölte a Dimineatával, hogy a gyümölcs-exportra vonatkozóan igen előnyös egyezséget sikerült kötnie, különösen Németországgal. Eszerint Erdélyben és Basarabiában 750 vagon almát vásárolnak a németországi cégek, akik szeptember 15-től kezdve, három hónapig érvényben maradó leszállított bevittl vámmal kaphatják a romániai friss gyümölcsöt. A német bevittli vámot az említett három hónapra vagononként 28 ezer lejről 8 ezer lejre szállította le a német birodalmi vámigazgatóság, amely a gyümölcsre vonatkozó rendelkezéseket is enyhítette, csakhogy a bevittl elősegítse. Ugyancsak kedvező megállapodásokat kötött az alminiszter Ausztriában, Dániában és Svédországban s így remélhetőleg hamarosan és erőteljesen megindulhat a gyümölcs-export.

GABY SALON

Bulev. Reg. Ferd. N. Külföldi utamról hazaérkeztem, alakításokat b... és file-m o d e l j e i m után olcsón vállalom. 361

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **2 lei.** szó 2 lei. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

50 ÉVES FÉRFI ugyanilyen független urinó ismeretségét keresi. Választ „Független” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 3604

Szép, fiatal urileány keresi kifogástalan uriember komoly ismeretségét. Leveleket „Egészség, jólét” jellegre az Aradi Közlöny kiadó-jába kérem. 3637

ALKALMAZÁS.

KOVACSMESTERT keresünk, ki ipari üzemenél már dolgozott. „Bárzava” S. A. Arad, Bulv. Reg. Ferdinand No. 6. 3587

Órakereséssel, levelezést vállal megbízható, perlekt szakember. — Ajánlatok „Korrek” jelleg alatt az Aradi Közlöny kiadó-jába kérem. 3591

PAPIRSZAKMÁBAN jártas kiszolgáló kisasszony, perlekt román, felvétetik Paulina Krausz képkereskedésében, színházépület. 3588

PERFEKT szobaleányt azonnali belépésre keresek. — Cim: Szentgyörgyi divat-áruház.

PERFEKT mindenek szakácsné, jó fizetéssel felvétetik. Háztulajdonos Str. Marie Chendi 6. 3608

MINDENES felvétetik Joanovics szücs-üzlet, Bulev. Regina Maria 9.

Jó erkölcsű vidéki tinó vizvezeték és lakatos szakmára tanulónak felvétetik. — Schaefer, Str. Consistoriului 26.

INTELLIGENTES deutsches Fräulein zu einem 4 jährigen Mädchen wird gesucht. Adresse in der Adm. des Blattes. 3610

20 ÉVEN FELÜLI „nészáros-hentesse-gédet keresek, aki jól dolgozik. Bővebet: Str. Doamna Balasa 107. Hétfőn. 3597

Bucuresti penzió részére

ügyes, fiatal cukrászsegéd vagy szakács-nő, aki finom sütemény készítésében jár-tas, kerestetik. Tudakozódhatni Str. Con-sistoriului 9. Iritznél. 3619

Tíz éves kádárság, teljesen megbízható,

ajánlódik borkereskedésbe, festék-gyárba, sörgyárba, ecetgyárba, ahol mindenféle hordók kezelését, javítását, rendbentartását önállóan, saját szerszámaival elvállalná jutányo-san. Esetleg pincemesteri, vagy bár-mely hasonló állást elvállalná. Mikó, Str. Eminescu 31.

URINÓ, ki a finom főzéshez is ért. ház-vezetőnőnek kerestetik. Jelentkezés a Posgay-szanatóriumban. 3605

LAKÁS.

KIADÓ 1-2 szobára részre különbe-láratu butorozott szoba fürdőszobával esetleg teljes ellátással. Bul Carol 81. I em 3250

MODERN garzonlakás kiadó szeptember 15-ére, 2 háló-, elő- és fürdőszoba, volt Földes-palota, I em Erdéklődni: Plesz háztulajdonosnál. Marie Chendi 6. 3607

Kétszobás, modern fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. Str. Oituz 111. 3475

KERESEK elegánsan berendezett egy, vagy kétszobás butorozott szobát a „Belvárosban” jellegre az Aradi Köz-löny kiadóhivatalába. 3606

Két urinó keres a belvárosban für-dőszobahasználattal elegánsan butorozott szobát. Cimeket az Aradi Közlöny fiók-kiadó-jába kérnek.

EGY különbejárta kis szoba kiadó. Str. Dr. Ratiu No. 75. 3613

Gyönyörű 2 szobás lakás butorozva vagy anélkül szeptember 15-re kiadó. — Cim: Bul. Drăzălina 10. I em. 3617

Kiadó 2 szoba, konyhas lakás október 1-re, havi 1000 leiért. Str. Matasar 41. 3618

Keresek 2 szobás teljesen modern lakást!

Cimek: Str. Braucovici dohánytözs-debe adandók. 3603

HATSCHÉK

Ingatlanforgalmi irodája Str. Eminescu 2. sz. I. emelet. (Lakás ugyanott.)

ELŐNYÖS INGATLANAJÁNLATAI

1 Központban kétemeletes, 12 bérleménnyel, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal, nagy telekkel, ko. 140 ezer jövedelem, 1.400.000

2 Eminescu-n. táján emeletes, 12 fürdőszobás lakással, 10 % jövedelem, 1.300.000.

3 Szerb-palota szomszédságában két uccára nyíló, 7 bérleménnyel, 3. 2 és 1 szobások, vízvezeték, 420.000

4. Ugyanott 7 lakásos, jókarban, ess-lingeni redőnyök, alápincézve, vízveze-ték, 520.000.

5 Calea Saguna táján, 4 szobás villa verandával, szuterén-lakással, istálló, nagy park, 300.000.

6 Calea Sagunában 1x3 szobás, elő-, fürdőszobahelyiséggel, 3x1 szobás, mosó konyha, 25.000 jövedelem, 220.000.

7 Közkórház táján 4 szobás, fürdő-és cselédszobás, 400 öl gyümölcsös-szel, 280.000.

8. Central-mozi közelében 4 szobás, fürdőszobás, nagy kert, 300.000

9 Consistoriului-n. táján maga Ud-szintes, jókarban, 4 lakásos, 16x16 mé-téres műhellyel, vízvezeték, 350.000

10 Catedraell-tér táján adómentes sarokház 2 üzlettel, lakással, 250.000.

11 Calea Saguna környékén 1x3 szobás, fürdőszobahelyiség, zárt folyosó, pince, 1x1 szobás, (vízvezeték bekap-csolható) 220.000.

12 Calea Radnein 3 szobás, magas-földszintes, pincével, gyümölcsös-szel 85 ezer.

13. Keramitos uccában sarokház vendéglővel, 3 helyiséggel, szoba-konyhas lakással, kuglizóval, további szoba-konyhas lakással, 180.000 Arvehető 60 ezer készpénzzel.

14 Szerb templom közelében 4x1 szobás, 60.000 3592

Azonkívül egyéb magán-, bér- és üz-letes házak minden árban, telkek, földek, szőlők, stb eladására vannak megbízá-salm.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknel szerezhethi be

a legolcsóbban!

Gyermek patent harisnyát női harisnyát, férfi zok-nit, gyermek-, férfi-és női szövetet, selyem kombi-nét és rómot, stb. teli trüko árut legolcsóbban

Bogyó A.

Str. Eminescu 1. (Corso-mozi mellett). 3659

Legjobb és legol-csóbban vásárolhat **GOLDSTEIN**

divatáru-házában Arad, Str. Bratianu 2.

: Minorita-palota :

Iskolakönyvek, fü-zetek, írószerek, táskák és minden-nemű iskolacikkek legolcsóbban 3628

Naményi

könyvkereskedésben Str. Bratianu 11.

Iskola harisnyát, szvettert, kötöttáru

Bársony-nál

vehet legjobbat és legolcsóbbat

Piața Avram Iancu 18

Max Molnár & Co.

papíráruháza most a 3589

Bohus-palotában

Papp-né

kalapszalonjába

Piața Avram Iancu 21. a legújabb párisi mo-dellkreációk megérkeztek! CD Nagy válasz-ték! Olcsó árak! 3585

Tankönyvek, iskolatáskák, iskolaszerek, tolltoll és notesz-ajándék 3600

Literatura

könyvkereskedésben, Minorita-palota.

Iskolakönyvek írószerek és nyomtatványok legolcsóbb beszerzési helye 3629

VICTORIA

könyvkereskedésben Str. Bratianu 10.

MUZZAY JÓZSEF

színházzal szemben.

Óltöny

Trenchcoat

Télikabát 3561

Nyomatványok Tanszerek Írószerek legolcsóbban 3631

eszereshető

E. Lefkovits

Arad, Neuman-palota

Iskolai harisnyák, szvetterek, gyapjufo-nalak legolcsóbban :

Weisz és Benjamin

cégnél, a megyeházá-val szemben. 3587

Iskolakönyvek és min-dennemű felszerelések a legolcsóbban szereshetők be

Libreria Concordia

könyvkereskedésben. Str. Eminescu 4. 3603

Karkötő-órák, zsebórák, ébresztő- és ingaórák, briliáns, arany és ezüst-ékszerek legjobb kivitel-ben legolcsóbban :

GARTNER JÓZSEF

óras-ékszerésznél Piața Avram Iancu 1. Tört aranyat és ezüstöt a legma-gasabb árban veszek vagy újra átcsereztek. 3588

Fogkefék, szappanok, logpaszta, feltűnő olcsó árakban, diákoknak külön kedvezmények

Drogeria City

E. ZEINER Minorita-palota.

Iskolacikkek

legolcsóbban

Sándor Ferencnél

a megyei prefekturá-val szemben 3634

Intézeti kabátok ruhák 3560

„LYONE”

cégnél legolcsóbban szereshetők be, a pénzügy-igazgatósággal szemben.

Női és férfi divatkalapok minden színben, legol-csóbban 3680

Bittenbindernél

Str. Eminescu 2. Corso-mozival szemben

Iskola- és aktatáskák legolcsóbb beszerzési forrása 3638

LINOLEUM

ADOLF STECKL-cég Arad, Bul. Reg. Maria 12.

Kötött áru harisnya, Béby- és gyermekruházati cikkeket a legolcsóbban

Szánló Józsefnél

Városi kávéházzal szemben. 3585